

دوره ششم تقنینیه

مذاکرات مجلس

شماره

۹۳

جلسه

۱۲۸

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه پنجشنبه ۲۲

تیر ماه ۱۳۰۶

مطابق ۱۴ محرم الحرام

۱۳۴۶

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود.

مطبعة مجلس

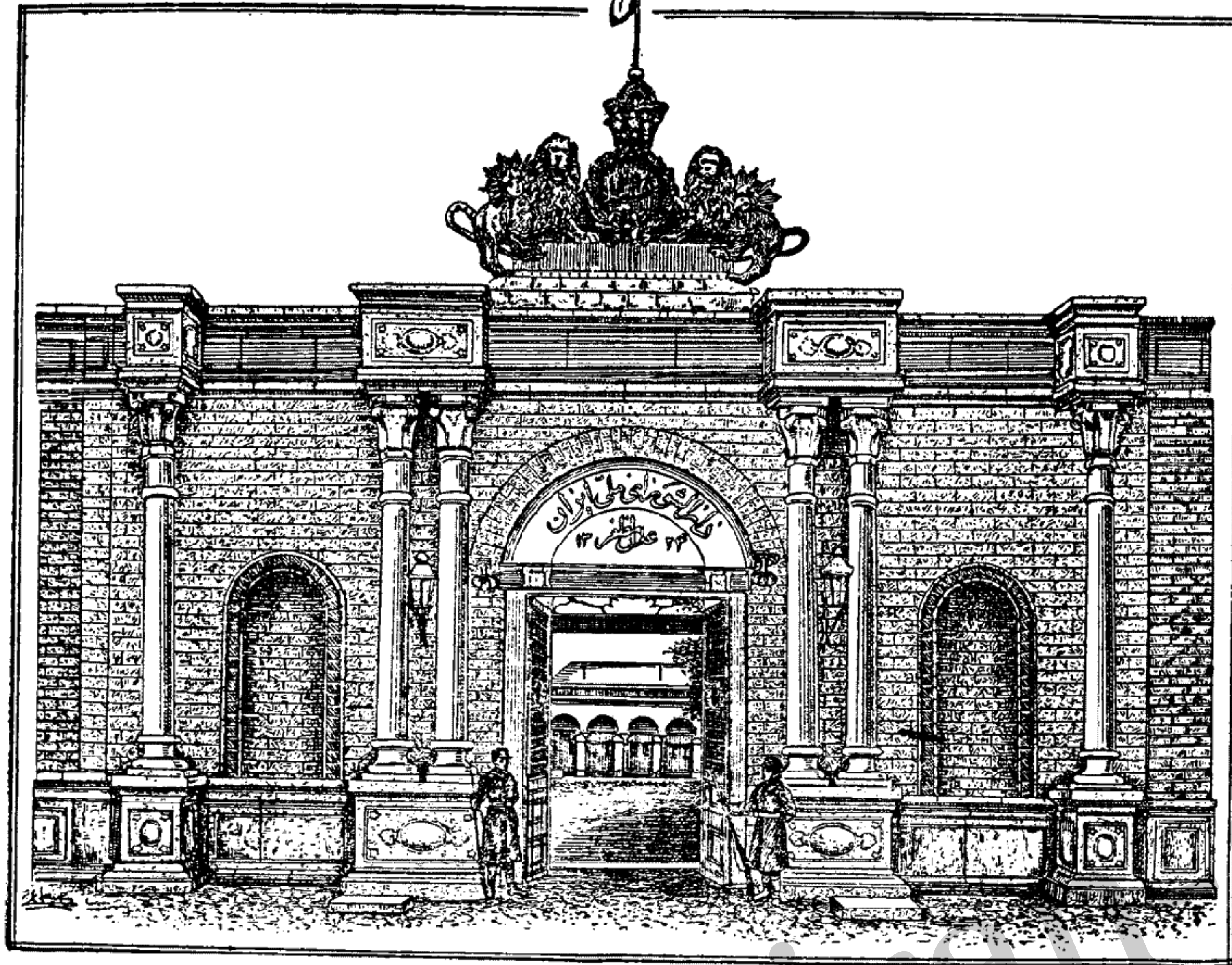
قیمه اشتراك

داخله ایران سالبانه ده تومان

خارجه « دوازده تومان

قیمه تک شماره

یک قران

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس پنجشنبه ۲۲ تیرماه ۱۳۰۶ مطابق چهاردهم محرم الحرام ۱۳۴۶

جلسه ۱۲۸

(مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر برپاست
 آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (و صورت مجلس روز سه شنبه ۱۳ تیرماه
 آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی نیست ؟
 دکتر طاهری - بنده عرض دارم .
 رئیس - بفرمائید .

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	اقتراع شعب شش تشکله	۱۸۹۹	
۲	شور و تصویب طرح آقایان نمایندگان راجع به محرومیت رؤسای ادارات از انتخاب در حوزه مأموریت و عدم قبول شغل دولتی نمایندگان	۱۹۰۰	۱۹۰۲
۳	شور در خبر کمیسیون بودجه راجع به دو درازدم اعتبارات مصوب اسفند ۱۳۰۵ برای تیرماه و مردادماه ۱۳۰۶	۱۹۰۲	۱۹۱۰

دکتر طاهری - شنیده که در صورت جلسه جلسه آتیه را روز سه شنبه دوازدهم محرم نوشته بودند در صورتیکه پنجشنبه چهاردهم معین شد.

رئیس - در مجلس دوازدهم معین شد ولی در خارج بنام چهاردهم باشد.

صورت مجلس ایرادی ندارد؟

(گفتند - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

رئیس - چون دوره شعبه ها سرآمده است باید شعبه ها تجدید شود. عده حاضر صد و چهارده نفرند بهر شعبه نوزده نفر میرسد.

(آقای امیر حسین خان اقتراح نموده و شعب سده به حکم قرعه بترتیب ذیل معین گردید)

شعبه اول:

آقایان: فرمند - دشتی - میرزا ابراهیم آشتیانی - دکتر لقمان - امیر تیمور کلالی - معتضد استرآبادی - فیروزآبادی - نفاة الاسلامی - سید کاظم زدی - امیر حسین خان - زوار - مرتضی قلیخان بیات - پالیزی - امامی - والی زاده - آية الله زاده اصفهانی - تقی زاده - ملک مدنی - میرزا مهدی معتمد.

شعبه دوم:

آوانس خان مساعد - تیمور ناس - محمد آخوند - حاج میرزا علی اکبر امین - بچی خان زنگنه - افشار - میرزا علی کازرونی - نجویی - فرهمند - عصر انقلاب - میرزا حسین خان موقر - حاج آقا اسمعیل عراقی - شریعت زاده - دیوان بیگی - امیر اسدالله خان عامری - میرزا حسن خان ابراهیمی - معظمی - عدل - میرممتاز - شعبه سوم

آقایان: دکتر مصدق - آقاسید حسین آقایان - طباطبائی وکیلی - حاج میرزا مرتضی جهانشاهی - حاج آقا حسین زنجانی - دکتر رفیع خان امین - شیروانی - احتشام زاده.

میرزا هاشم آشتیانی - میرزا ابدالله خان دهستانی - دولتشاهی مهدوی - نامداد - کی استوان - سید جواد محقق - لیقوانی - دادگر - بیرنیا - شعبه چهارم:

آقایان: میرزا احمدخان بدر - خطیبی - میرزا صادق خان خواجوی - آقاسید محمد تقی طباطبائی - فهیمی - آقا محمود رضا - امام جمعه امر - عمادی - بنی سلیمان - سلطان محمدخان - نوبخت - نکهپان - بهبهانی - ملک ابرج - میرزا یور تیمور - جلالی - ارباب کیخسرو - حاج شیخ بیات - میرزا ابراهیم خان افخمی - روحی - شعبه پنجم:

آقایان: غلامحسین میرزا مسعود - فومنی - طباطبائی دیبا - حق نویس - میرزا عبدالحسین - ملک آرائی - آقاعلی زارع - آية الله زاده خراسانی - محمد تقی خان اسعد - حاج غلامحسین ملک - میرزا عبدالباقی جمشیدی - سهراب خان حاج شیخ عبد الرحمن صالحی - شیخ الاسلام ملازری - محمد ولی میرزا - باستانی - نابت - میرزا حسن خان وثوق ذو القدر - شعبه ششم:

آقایان: آقاسید یعقوب - مولوی - عباس میرزا - اسکندری - دکتر طاهری - حاج آقارضا رفیع - میرزا ابراهیم خان قوام - امام جمعه شیراز - میرزا حسن خان مستوفی - دکتر سنک - محمد هاشم میرزا افسر - حاج میرزا حبیب الله امین - میرزا عبدالله خان وثوق - مدرس اسکندر خان مقدم - میرزا حسین خان وزیری - ضیاء - آقازاده سبزواری - اعتبار - رئیس - در موقع تنفس شعبه ها تشکیل میشوند و هیئت رئیسه خودشان را معین میکنند بعد هر شعبه یک نفر عضو برای کمیسیون عرایض و یک نفر برای کمیسیون محاسبات و یک نفر برای کمیسیون مبتکرات معین خواهند کرد.

رئیس - راجع بطرحی که پیشنهاد شده بود مذاکرات در کلیات بعمل آمد و حالا باید رأی بگیریم ولی برای رأی عده کافی نیست.

حاج شیخ بیات - می نشینیم تا بیایند. عمادی - بی ما می نشینیم. شما هم بنشینید. عده از وکلاء - صبر می کنیم تا بیایند. فیروز آبادی - اینها ملکات را برای منفعت خودشان می خواهند.

رئیس - (پس از چند دقیقه سکوت) عجابه که عده کافی نیست. چند دقیقه تنفس میکنیم تا بعد (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله يك ساعت مجدداً تشکیل شد)

رئیس - آقای روحی - عرض کنم بعضی ها میفرمایند عده کافی نیست و یک نفر کسر است ولی بنده تصور میکنم عده کافی باشد بجهت رأی گرفتن. چون مطابق صورتی که معاوضه شده است آقای مستوفی رئیس الوزراء سابق اصلاً وکالت را قبول نکرده اند و تعداد ایشان جزو وکلا حاضر مرکز تصور می کنم بی مورد است حالاً می خواهم از مقام ریاست سؤال کنم که آیا این حدس بنده صحیح است یا خیر؟ یکی از نمایندگان - وزیر دربار هم همینطور. روحی - آقای وزیر دربار وکالت را قبول کرده اند ولی آقای مستوفی اصلاً قبول نکرده اند.

افسر - ردهم نکرده اند. رئیس - این موضوع باید تفسیر شود ولی در این موقع نمیشود تفسیر کرد. نمایندگان - صحیح است. رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عرضم این بود که از آقایان خواهش و التماس کنم که لطف فرمایند و بیایند. خوب نیست مجلس این صورت را بخودش بگیرد لابد آنهایی که ما را

وکیل کرده اند باید از اعمال ما راضی باشند ولی این ترتیبی که اخیراً در مجلس پیش آمده خوب نیست انصاف بدهید این قانونی که مجلس پیشنهاد شده يك چیز بسیار خوبی است که انتخابات را اصلاح می کند (نمایندگان - صحیح است) مجلس را اصلاح میکند دولت را اصلاح میکند و هر چیزی را اصلاح می رود و وقتی هم که اصلاح شود خوب شدن استفاده اش را خود آقایان خواهند کرد. استفاده اش خصوصی نیست در این صورت خواست آقایان فکر نکنند توجه نکنند به بنده با اصلاح است مجلس باین طریق بگذرد با خبر؛ اگر اصلاح نیست که باین ترتیب بگذرد این يك سوء اثر نسبت بخود آقایان خواهد کرد. حالا نسبت بخود مجلس توجه نمی کنند پس لااقل خوب است راجع بشخص خودشان توجه نکنند. اینها در خارج سوء اثر می بخشد. حالا بنده نمی گویم که اینها بجهت وزیر شدن با معاون شدن خودشان این کار را می کنند. بنده این عرض را نخواهم کرد ولی در خارج این اثر را خواهد بخشید و مردم خواهند گفت که برای منافع شخصی خودشان و برای وزیر شدن خودشان و معاون شدن خودشان این قانون باین خوبی را نمی گذارند بگذرد و مجلس را از اکثریت می اندازند آنوقت بعدها آن کسانی که میخواهند با رأی بدهند لابد آنها هم آسانند بشرط می فهمند در انتخابات بعد برای خود ما هم مضر خواهد شد پس خوب است توجهی بمان بعد خودشان فرمایند و نقداً با بوزارت یا بوکالت یکی از این دو تا اکتفا کنند و نگذارند مجلس از اکثریت بیفتد و مردم از آنها نا راضی باشند. البته امیدوارم توجهی باین عرض بنده فرمایند و نگذارند مجلس باین شکل و باین وضع باقی باشد. این بود عرض بنده.

رئیس - آقای آقاسید یعقوب - بنده يك موضوعی را خواهم عرض کنم و آن همین بود که آقای روحی عرض کردند و همانطور که آقای رئیس فرمودند صحیح هم فرمودند در يك

چنین موافقی نمیشود قانون را به يك جورى تفسیر کرد .
 لیکن فرمایشاتی را که آقای فیروز آبادی فرمودند بنده
 هیچ معتقد نیستم برای اینکه بنده نسبت برقصای خودم
 خیلی نظر خوب دارم و هیچ نظری ندارند بنده با آنها
 کمال اطمینان را دارم که ابتدا از روی نظر وزارت و معاونت
 نیست که حاضر نمیشوند بلکه در فهم قانون برای آنها
 اختلاف نظری پیدا شده است و الا بنده میدانم که
 باستانی و اعتبار الدوله اینها ابتدا نظری ندارند بنا بر این
 ما نباید این اظهار را بکنیم . اگر بنا باشد بنده در
 فهم قانون اینطور باشم و دیگری جور دیگر . و هر کس
 يك طور بفهمد آنوقت شما چطور این را طور دیگر تعبیر
 میکنید ؟ چرا ما اینهمه جدیت داریم که مطابق قانون
 شرع عمل مسلم را حمل بر صحت کنیم ؟ این در اسلام
 هست . حالا اگر يك وکیل يك معنائی را طوری تفسیر
 کرد این را باید حل بر فساد کرد !

خیر . بلی چیزی را که بنده می توانم با آقایان عرض
 کنم این است که مجلس را از اکثریت انداختن این از
 بنده و آقای مدرس و آقای حاج شیخ بیات و آقای
 فیروز آبادی در ماه رمضان واقع شد لیکن چیزی که بود
 این بود که ما يك نظری داشتیم راجع به سیصد تومان
 حقوق و کلا که گفتیم سیصد تومان نکنید ولی این مسئله
 را ما تا این اندازه وسعت ندادیم در اینصورت این ایراد
 بما متوجه نیست زیرا ما راجع بيك معنی مقدسی این کار
 را کردیم ولی این مسئله را نباید اینقدر وسعت داد
 معنای مجلس از اکثریت انداختن این قدر نباید وسعت
 داشته باشد

زوار - اگر سیصد تومان را نمی گرفتید مقدس
 تر بودید .

آقا سید یعقوب - بلی مخارجم زیاد است چه کنم .

رئیس - آقای وزیر مالیه
 وزیر مالیه - يك لایحه ایست برای تخصیص عوایدی
 که از فروش سرم حاصل میشود برای توسعه مؤسسه دفع

کازرونی - عجب !! نسبت بخود بنده در جلسه سابق
 این اتفاق افتاد و تا يك مدت معینی پنج شش نفر بنده را
 گرفتند و نگاه داشتند و خواستم عرض کنم که از این عده هم که حضور
 بهم رسانده اند از قبیل بنده هم تویشان هستند . لیکن در
 هر صورت بایستی اسمایشان ذکر شود .
 عده از نمایندگان - رأی بگیرید .

رئیس - فعلاً که عده کافی نیست .
 یک نفر از نمایندگان - عده هشتاد و سه نفر است يك
 نفر بیشتر کسر نیست .

(در این موقع يك نفر از نمایندگان وارد مجلس شد)
 بعضی از نمایندگان - حالا عده کافی شد رأی بگیرید
 رئیس - مذاکرات در کلیات بعمل آمده حالا باید
 رأی گرفت قرائت میشود . . .

جمعی از نمایندگان - میدانیم . قرائت کردن لازم
 نیست .
 حاج آقا رضا رفیع - بنده با قرائتش مخالفم .

رئیس - بگذارید قرائت شود .
 جهانشاهی - بلی باید قرائت شود تا بدانیم چیست
 (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - کلیه رؤسای دوائر دولتی از انتخاب
 شدن بعضویت مجلس شورای ملی در حوزه مأموریت خود
 محروم خواهند بود و همچنین وزراء و معاونین موقع
 انتخابات در تمام مملکت

ماده دوم - تا انقضاء هر دوره تقنینیه نمایندگان
 مجلس شورای ملی نمی توانند هیچیک از خدمات دولتی
 را موظفاً قبول نمایند مگر اینکه سه ماه قبل از قبول
 خدمت از نمایندگی استعفا نموده باشند .

جمعی از نمایندگان - صحیح است .
 رئیس - رأی میگیریم باین دو ماده آقایان موافقین
 قیام فرمایند .
 (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .
 عده از نمایندگان - مبارک است انشاء الله ، دو
 دوازدهم .

حاج آقا رضا رفیع - دو دوازدهم
 رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به دو دوازدهم
 مطرح است . قرائت میشود .
 (این طور خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مخارج مملکتی
 را برای دو ماهه تیر و امرداد ۱۳۰۶ بمیزان دو
 دوازدهم بودجه هف و اعتبارات مصوب اسفند ۱۳۰۵
 و برطبق قوانینی که شامل این قبیل پرداختها میشود برسم
 علی الحساب پردازد

تبصره - وزارت مالیه مجاز است صدی سه از عوائد
 انحصار قند و شکر و چای و مالیات راه را برای وصول
 این عوائد توسط اداره گمرک در مرکز و ولایات و
 تقشیش سواحل و جلو گیری از قاچاق مصرف نماید و
 همچنین مخارج حق الثبت نیز از همین محل برداشته
 خواهد شد

رئیس - آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - این عرضی را که بنده خواهم کرد
 متأسفانه تمام این مدت بکرات از طرف هر يك از آقایان
 بنوبه خود شده است . تقریباً پنج شش ماه است که از
 سال گذشته و متأسفانه موفق نشده ایم که از جمع و خرج
 مملکتی اطلاع پیدا کنیم و از طرفی البته وجداناً ما
 خود ما را مکلف میدانیم که باین دو دوازدهم رأی بدهیم چون
 میدانیم این دو دوازدهم قسمت اعظم و عمده اش بجه اشخاصی
 میرسد و يك اشخاصی در واقع از اول برج تا آخر برج تحمل
 خدماتی را میکنند برای اینکه يك پولی بگیرند البته
 دولت هم مکلف است که در مقابل خدمات آنها يك
 اجرتی به آنها بدهد و این محل نرسیده نیست ، ولی واقعاً
 بنده این جا روی سخن بیشتر با آقایان اعضاء کمیسیون

بودجه است و میخواهم از آقایان استدعا کنم و تقاضا کنم که این طرز را که در این چند ماه اتخاذ کرده اند تغییر بدهند و طرز دیگری را در نظر بگیرند که بمعینده بنده چون مدتی از سال میگذرد و ما از جمع و خرج مملکتی هیچ اطلاعی نداریم بکفوری از آن نظر دقیقی که دارند بکاهند (البته ما همه آنها اعتماد داریم و آنها هم منتخبین ما هستند) و بودجه را بنا آنجا که هست به جریان مجلس بیندازند و الا اگر غیر از این باشد با نهایت اعتمادی که همه ما به اعضاء محترم کمیسیون بودجه داریم واقعا مصالح و منافع اولیه موکلین ما بکلی محو میشود و از طرفی هم ما خودمان را مکلف میدانیم که از نقطه نظر وجدانی به این دوازدهم رأی بدهیم ولی از یکطرف اصلاحاتی که آقایان نمایندگان در نظر دارند باین طریق درست نمیشود. خودمان اخیراً یک ابتلائی پیدا کردیم که آقای رئیس الوزراء هم مسبوقند قسمتی از نمایندگان آذربایجان خدمتشان رسیدیم راجع به نظمیة آنجا و ضرورتی که دارد، يك مبلغ جزئی به بودجه نظامیة آنجا افزودند ولی متأسفانه بواسطه اینکه بودجه نمی آید تمام این نظریات محو میشود و هیچیک از نظریات ما مورد پیدا نمیکند که اعمال بشود. بنده از این نقطه نظر است که مخالفم و تمنا می کنم از اعضاء محترم کمیسیون بودجه که در این مسئله يك فکری بکنند.

رئیس -- مخبر کمیسیون بودجه که حاضر نیستند.

بعضی از نمایندگان -- اعضاء کمیسیون دفاع میکنند.

رئیس -- آقای حاج آقارضا رفیع

حاج آقارضا (رفیع) -- عرض کنم که بنده بعنوان مخالفت اجازه خواستم ولی آنرا در موقع خود عرض خواهم کرد ولی در جواب آقای محمدولی میرزا عرض می کنم که خیلی بنده از ایشان در مقابل این حسن نظری که به کمیسیون بودجه و اعضاء کمیسیون دارند تشکر می کنم ولی اگر گاهی تشریف می آوردند

در کمیسیون و نظریاتی که داشتند می فرمودند و دلایل این کار را ما ایشان نقل میکردیم بهتر بود در موضوع معطلی بودجه که فرمودند علت آن لوائح اضافات است که به مجلس پیشنهاد شده و در جریان است و هنوز تکلیف آنها معین نشده است و هر وقت که میخواهد جزء دستور شود آقایان مخالفت می کنند. تمام معطلی ما در کمیسیون بودجه بواسطه معطلی آن لوائح است و آنهم دست خود آقایان است باید آقایان بآرای بدهند یا ندهند تکلیفش را معلوم کنند که برگردد به کمیسیون آن وقت البته بودجه ها خواهد آمد.

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده مخالفتم در این جا در يك نکته بود که به آقای وزیر مالیه تذکر دادم و حالا هم میخواهم مجدداً تذکر بدهم. ما در این جا يك اصلاحاتی در بودجه کردیم یکی راجع به بودجه وزارت امور خارجه بود که کار گذاری ها در اول تیر ماه یا در آخر تیر ماه باید منحل شوند و منتقل بشود به وزارت عدلیه قطعاً يك اداره کار گذاری که اداره معتبری بوده وقتی منتقل شود به وزارت عدلیه از ادارات دیگر وزارت امور خارجه هم که متصدی امور این چیزها بوده اند قهراً کم میشود مثلاً اعضائی که در پرسنل بوده و برای کار گذاری لازم بوده باید کسر شود و همچنین اداره محاسبات سابقاً نوزده نفر عضو داشت با این حال دیگر نوزده نفر محاسب لازم نداریم و بین و بین الله آقای عظیمی هم میگفت که ما دیگر نوزده نفر محاسب لازم نداریم و همینطور یکمده از اعضاء دفتری را که میگفتند بعد از آنکه کار گذاریها به وزارت عدلیه منتقل شود این اندازه دیگر به این اعضاء احتیاج نداریم. حالا اگر ما بیائیم به این دو دوازدهم رأی بدهیم آقای وزیر مالیه در تحت همان اعتبار چهار دیواری که تصویب می شود به وزارت امور خارجه همان اندازه سابق خواهند داد و آخرش که بودجه تفصیلی

آمد این جا ما نمیدانیم چه بکنیم در صورتیکه این صرفه جوئی شده. حالا تذکر عرض می کنم که آقای وزیر مالیه متوجه باین صرفه جوئی باشند که کمیسیون بودجه کاملاً این را تحت نظر گرفته است مسئله دیگری که بنده عرض میکنم این است که آقای محمدولی میرزا صحیح فرمودند لکن جوانی را که آقای قائم مقام دادند ناقص بود جواب این است که (حالا میفرمائید حمله بقوه مجریه شده است) خیر وزراء کاملاً اطاعت قوانین را نمیکند. قانونی از مجلس گذشت که قانون تشکیلاترا وزراء بیاورند، وزراء آن قانون را نیاوردند اگر يك قانون تشکیلاتی در کمیسیون بودجه و در مجلس بیاید همیشه ما راحتیم بعلم اینکه میدانیم وزارت مالیه چه اداره لازم دارد، چه دائره لازم دارد، چه شعبه را لازم دارد، و بودجه را ما مطابق آن مینویسیم و دیگر هر ساله گرفتار این همه احتیاجات نیستیم همان چیزی که در سال گذشته پیشنهاد شده است وزیر پیشنهاد می کند و همان مقدار را ما تصویب می کنیم. بنده عرض می کنم که با قانون تشکیلات نیامده است دست اعضاء کمیسیون بودجه بسته است. روز گذشته آمدیم بودجه وزارت معارف را تحت نظر گرفتیم آقای بیات پیشنهادی کردند که حالا که وزراء قانون تشکیلات را نمی آورند ما خودمان بودجه را در روی يك پایه اساسی بنویسیم که در واقع قانون بودجه همان قانون تشکیلات باشد آنجا هم گرفتار همان اُبستروکسیون و از اکثریت انداختن شدیم و دو نفر از اعضاء اداره آنجا بودند و کمیسیون را از اکثریت انداختند. بعد ناچار شدیم موضوع آن پیشنهاد را در مجلس بگوئیم. حالا رفع گرفتاری از این جا میشود و جواب فرمایش آقای محمد ولی میرزا داده میشود که آقای وزیر مالیه که تشریف دارند راجع بقانون تشکیلات يك بیانی بکنند که تکلیف ما چه چیز است قانون تشکیلات را بیاورند یا اینکه جزء به جزء کله به کله هر روز در بودجه ها

صحبت کنیم و گرفتار باشیم!

وزیر مالیه -- در موضوع قسمت اول فرمایشات نماینده محترم راجع به تأثیری که انتقال کار گذاری ها از وزارت امور خارجه به وزارت عدلیه در بودجه خواهد کرد. همان طوری که خودشان اشاره کردند قبلاً بنده مذاکره کردند توضیحی را که آنجا عرض کردم این جا هم عرض خواهم کرد که بعضی از ادارات وزارت امور خارجه ممکن است از قبیل پرسنل و محاسبات بن انتقال يك تأثیر کوچکی داشته باشد و شاید بشود از این راه حقوق يك نادره تقریباً صرفه جوئی کرد ولی چنانچه خدمتشان عرض کردم اولاً مطلب به این اندازه مهم نیست که ما فعلاً در موضوع دو دوازدهم بودجه وزارت امور خارجه را از هم تجزیه و تفکیک کنیم و نهایتاً با آن نظری که مجلس و نمایندگان محترم راجع به بودجه جزء دارند اعمال این نظرها در بودجه جزء البته آسانتر است. بودجه وزارت امور خارجه در کمیسیون حاضر است و تحت مطالعه است و چنانچه آقایان اطلاع دارند يك قسمت مهم آن گذشته است و بعد از آنکه لایحه اضافی ۱۳۰۵ که مبنای تشکیل بودجه ۱۳۰۶ است از مجلس گذشت بودجه تفصیلی به مجلس خواهد آمد و کاری نخواهد داشت این جا اشاره راجع به قانون تشکیلات فرمودند. عقاید در این مسئله مختلف است ولی اختلاف عقاید در این مسئله بالاخره منجر به همین مطلبی می شود که تصویب فرموده اید. سابق هم عرض کردم دو فکر در این موضوع جریان دارد: یکی این است که قانون تشکیلات تدوین شده و تصویب شده از مجلس برای ادارات بگذرد يك فکر دیگر در مقابلش است و آن این است که برای ادارات و وزارتخانهها که در حال آزمایش و امتحان هستند قانون تشکیلات قبل از آنکه ادارات صورت کامل نگرفته است مفید نیست. برای اینکه در ضمن عمل همیشه دچار يك اشکالی میشویم و اشخاصی که این عقیده را دارند معتقدند که قانون بودجه همان

قانون تشکیلات است و تصویب بودجه یکساله وزارتخانه ها تصویب تشکیلات آنست منتهی برای یکسال و سال دیگر تجدید نظر میکنند اگر اضافاتی لازم باشد می دهند. در هر حال این قضیه تحت مطالعه است و خود نمایندگان محترم که در کمیسیون بودجه هستند این مشکلات را شاید بهتر و بیشتر مسبق باشند که از راه تصویب بودجه بجزء اصل منظور بعمل خواهد آمد. تاخیر بودجه ها همانطور که مذاکره شد و آقای رئیس کمیسیون بودجه و آقای آفاسید یعقوب تذکر دادند نه تنها برای این است که قانون تشکیلات از طرف دولت حاضر نشده قسمت عمده گیرش راجع باین دو لایحه اضافی است که اگر آقایان توجهی فرمایند که این دو لایحه اضافی زودتر تکلیفش معلوم شود بنده تصور میکنم که کمیسیون زودتر بودجه هارا بمجلس تقدیم خواهد کرد بعد بسته بنظر خود مجلس است و برور بودجه هارا تصویب خواهد کرد

رئیس - آقای بامداد

بامداد - موافقم

رئیس - آقای مهدوی

مهدوی - بنده در این موقع خواستم يك تذکری به آقای وزیر مالیه بدهم در صورتی که طرفدار دولت هست نمی توانم بعضی چیزها را به موقعش عرض کنم. راجع به تشکیلاتی که آقای آفاسید یعقوب فرمودند و حضرت والا هم جواب دادند در جای خودش صحیح است ولی قانون را بنظر بنده دولت برای اینکه بهتر بتواند کار کند مراقبت کند بهتر است. فرضاً مجلس يك وقتی رأی داد يك ماهه یا دو ماهه دولت قانون تشکیلات را مرتب کند و بیاورند به مجلس البته هیئت دولت باید این کار را بکند و اگر موفق نشد باید بیاید بگوید که برای دو ماه چهار ماه یا پنج ماه دیگر می آورد. مشروطه بیست و یکساله. بیست و دو ساله ایران هنوز يك بودجه مرتب ندارد. کمیسیون بودجه

امروز در روزنامه خواندم که مجنونین دارالمجاهین طهران ۶۹ نفر است که عریض سابقه ندارد و روز بروز مردم بواسطه فقر و برباشی دیوانه میشوند آفرین بر می دارند. لی ششصد هزار تومان مالیت به آن می دهند. سالی ششصد هزار تومان اضافه ارزاق را کی میدهد؟ فقر میدهد که اکثریت دارند. بالاخره ما برای راه سازی و بنای و و این قبیل کارهای دولتی مستخدمه لازم داریم که ممکن است آنها را را که از ارزاق به انحصار خارج شده اند وارد کنند و تازه دیگر مستخدمین دلخواه و توصیه بیاورند. از آنطرف ما در این سه چهار سال از بودجه وزارت مالیه چیزی کم نکردیم مشغلی هم زیاد شده است که باز مستخدمه لازم دارد و فقط چیزی که کسر باید شود زیادی رتبه ها است. مدیر کل معاون کل بیخود خیلی داریم بنده مخصوصاً استدعای کم (در صورتیکه بکنفر وکیل نباید بگوید استدعای کم) که آقای وزیر مالیه يك توجهی در بودجه وزارت مالیه بکنند. بودجه که در کمیسیون بودجه حاضر است صبح، ظهر، عصر بیایند بنشینند چهار روز پنج روز خانم باین کار بدهیم. خواستم این را وقت پیدا کنم عرض کنم. يك روزی در اطاق آقای ارباب کیخسرو بوده مذاکره بود با آقای ارباب. راجع به کارخانه قند سازی بیرون دروازه ارباب نقل ماکرد و من چون او را صدیق میدانم نظرباش را هم صحیح میدانم این است که دارم نقل میکنم. ارباب میگفت با صد و هشتاد هزار تومان این کارخانه قند سازی میتواند راه بیفتد و قند بدهد. ممکن است سیصد هزار تومان برای سیم نقله خرج کرد که از معدن ذغال سنگ بطهران و کارخانه ذغال بیاورد و در سال اول ذغال سنگ طهران را بفروشد بخرواری سه تومان. یعنی ذغال سنگی را که فلان زنکه فقیر میخرد خرواری ده تومان سه تومان بخرد. ملاحظه فرمائید ما با چهار صد و هشتاد هزار تومان که یول بدهیم يك کارخانه قند سازی

در بیرون دروازه طهران داریم و محتاج نیستیم که از روس و فرانسه وانکلیس و بیژیت قند وارد کنیم یعنی بالاخره مثل این است که صادر نمون زیاد شده باشد يك عمده هم عملیات که میکنند بنظر بنده وزراء نباید فقط حرف و اجداد چیز شوند باید قدری هم بقتد بیت پردارند و به بیکار هم نگویند که این کار در مجلس کرده است.

وزیر مالیه - بنده همیشه از آنکسانی که آفرین محترم میدهند تشکر دارم و مخصوصاً اظهارات نماینده محترم را هم تصدیق میکنم که يك اظهارات سسی و قبل همه نوع ملاحظه و توجه است. در موضوع قانون تشکیلات این اعتراضی که میفرمایند از نقطه نظر ظاهر امر وارد است. بن ذمعه بنده اینجا میکنم بشرط اینکه آقای مهدوی نماینده محترم هم بنده موافقت فرمایند در تصدیق علل مخففه این امر. خود بنده اینجا دوسه مرتبه از پشت این تریبون بعرض آقایان نمایندگان محترم رساندم (حتی قبل از تصدق تاریخ مقرره در آن طرح) که عدم موفقیتی در بعضی از ادارات در تقدیم قانون تشکیلاتشان موجود بوده هم اتفاق که بنده سعادتمند بوده در صرف آقایان نمایندگان بوده خود بنده مخالفت کرده نظر بطلاعاتی که داشتم و تذکر داده که بعضی نقطه نظرها این مسئله عملی نخواهد بود و بدستی بیشتر در این مسئله مطالعه کرد ولی چون طرح از طرف نمایندگان پیشنهاد شده بود قانون شده بود بنده خواستم که تمديد مدت یا الغای آنرا دولت خواسته باشد و حالا از آقایان استدعا میکنم که يك قدری فرجه بدهند که بودجه ها بگذرد و بعد خود آقایان ببینند حقیقه محتاج هست که يك قانون تشکیلاتی برای آن دو سه وزارتخانه که قانون تصدیق میفرمائید که دوسه وزارتخانه فرمودند قانون تشکیلاتی دارد و اگر قانون تشکیلات

آن در بعضی مواقع مراعات نمیشود و فراهوش نفرمایند
 آنهم بر حسب يك مواد و اختیارات است که خود آقایان
 در قانون اختیارات رئیس کل مالیه نسبت باصلاح تشکیلات
 داده اند و هر اصلاحی هم که در تشکیلات میشود بر طبق قانون
 میشود نه اینکه قانون نیست یا اینکه قانون بدون
 جبهه رعایت نمیشود. در هر حال در این قسمت بنده نمی
 خواهم بحث کنم و تصدیق میکنم که برای ماها در هر
 کجا باشیم خواه در قسمت نمایندگی خواه در خدمات
 اجرائیه اول مطلب مهم این است که باید احترام قانون
 را محکم کنیم و در مملکت ما يك مملکتی است که تازه
 داخل مسائل قوانین و مشروطه شده از هر وظیفه برای
 ما مهمتر این است که در دماغ و افکار عامه احترام
 مقدس بودن قانون را تقویت کنیم

مدرس - پس چرا لباس وطنی نمیپوشید؟
 وزیر مالیه - نسبت به لباس وطنی هم فرمودید قانون
 لباس وطنی در تمام ادارات رعایت می شود
 مدرس - خودتان را عرض میکنم
 وزیر مالیه - خود بنده هم امروز یکی از متخلفین هستم و در
 آن قانون هم شمار برای متخلفین يك زنبیلی را معین کرده اید که
 رعایت میشود و اگر بنده يك روزی تخلف کرده باشم
 نبایستی آقا از این موقع استفاده کنند. روزهاییکه بنده
 لباس وطنی میپوشم یادتان نرود که آن روز بنده
 را جزو اجرا کنندگان آن قانون حساب کنید و تشکر
 کنید.
 مدرس - وزیر متخلف از قانون را نباید گوش
 بحرفش داد.

وزیر مالیه - راجع به بودجه های انحصار و آرزاق
 که اشاره فرمودند اولاً هیچ تردید در این نیست و از
 طرف هیچکدام از ماها گفته نشده که مجلس يك
 اشخاصی را بیرون کرده یا يك اشخاصی را سرکار آورده
 این اولاً منطقی نیست مجلس در اموریکه ذیدخل است مطالعه
 میکند دیگر هیچ کاری باین قسمتها ندارد و هرکاری و هر عملی

بنده می بینم که این موضوع يك دور و تسلسلی پیدا
 کرده و از دوره پنجم آمدن بودجه بترتیب دوازدهم
 شروع شد و همینطور دارد جلو میرود و یقین دارم
 همینطور جریان خواهد داشت تا دوره ششم ختمه پیدا
 خواهد کرد در صورتیکه ما بیستی در بودجه عمومی
 مملکت نظارت کنیم و به بینیم که این پولهایی که از
 ضعیف ترین مردم بعنوان مالیات گرفته می شود چه
 اندازه اش بخودشان بازگشت خواهد کرد و از جمله چیز
 هایی که مملکت امروزه بیش از پیش بآن محتاج است
 امنیت است که بنده در این موضوع اطلاع کلاه
 نمی کنم و عرض می کنم که ما باید يك قسمت از ایداعات
 خودمان را یعنی از مالیاتمان را در راه تأمین جان و مال
 و حیثیت مردم خرج کنیم. امروز امنیت وجود ندارد.
 یکنفر از نمایندگان - اینطور نیست

کازرونی - خوب همین اندازه من قناعت میکنم و
 میگویم باید دارای نظمیه شویم
 جلائی - باید تکمیل شود.

کازرونی - خیلی خوب تکمیل شود ولی عرض میکنم
 که این يك دوازدهم که ما تصویب میکنیم این مسئله را
 تأمین نمی کند و بعلاوه چیز دیگری که لازم است این
 است که بیستی به بینیم این پولهایی که از مردم میگیرند همین
 طور که ما گفتم میگیرند یا برای خودشان آن تعبیرات
 و آن توجیهات و آن کشمکش هایی که در تعبیر
 قانون دارند منظور میدارند و پول از مردم گرفته میشود
 و همینطور بنده حقیقه ما یوسم که بودجه کلی مجلس
 شورای ملی بیاید و از مجلس بگذرد از این جهت البته
 آقایان هم اجازه میدهند که بنده هم بر خلاف عقیده
 خودم رأی نداده و ورقه سفید راجع به این دودوازدهم
 ها ندادم.

رئیس - آقای نامداد
 نامداد - مطالبی که در اینجا مذاکره میشود يك
 قسمت مهمش قابل انکار نیست چنانچه آقای وزیر مالیه

هم تصدیق کردند ولی باید دانست که جای این مذاکرات
 کجا است و چنانچه گفته شد جای این مذاکرات در
 بودجه تفصیلی است
 بعضی از نمایندگان - (همه همه) - جایش همین
 اینجا است .
 نامداد - عرض میکنم این يك دوازدهم که يك
 چیزی است که مکرر شما تصویب کرده اید و دفعه اول
 نیست و بی سابقه هم نیست چندین سال است از
 ابتدای دوره چهارم تا کنون هر وقت مجلس بوده
 است بدبختانه این يك دوازدهم ها هم بوده است حالا
 باید دید که چطور شده است بودجه تفصیلی مجلس نمی
 آید واقعاً به بینیم کمیسیون بودجه مقصر است یعنی واقعاً
 جلساتش را تشکیل نداده و رسیدگی نمیکند؟ اینطور که
 نیست . کمیسیون جلساتش هیچوجه تعطیل نمیشود منتها
 باذوقی که اعضاء کمیسیون دارند البته بکفداری تأخیر دارد
 و انگهی مانع کارها مان را کرده ایم تمام شدن بودجه
 تفصیلی موکول شده است فقط به اوراق اضافی دوازدهم
 که آمده است در اینجا و گرفتار مخالفت شده است .
 در لایحه اضافه فوائد عامه بنده مخالف بوده بزم مخالفم
 از دستور هم خارج شده است و آنوقت طرح دیگری به
 مجلس آمده و قریب دوسه جلسه این طرح وقت مجلس
 را مشغول کرده است . بعد هم تعطیل محرم پیش آمده
 است . این چه مربوط است به کمیسیون بودجه ؟ بالاخره
 باید دید که این دو دوازدهم چیست . این همان
 دودوازدهمی است که چند ماه است تصویب کرده اید
 نمانش هم خرج پرسنل نیست . يك چیز هایی است که
 اعتبارات دولت است و اگر نرسد کار دولت تعطیل
 میشود . اداره تلگراف پول میخواهد و اگر نرسد
 نمیتواند تلگراف کند . نقلیه بزرگ میخواهد . اگر
 پول نداشته باشد بزرگ بخرد نمیتواند پست را حرکت
 بدهد . يك عده اعضاء جزء هستند که دارای حقوق
 جزئی هستند چطور میشود با آنها حقوق نداد . یکنفر

ثبات می و در تومانی یا فرانس هیجده تومانی این بد
بخت ما اگر بکسها حقوقشان ناخیر شود حتی سماور
خنده شان را هم گرو میگذارند بنا بر این همین فشار
است که دولت را مجبور میکند که يك دوازدهم و دو
دوازدهم را ببرد مجلس و همین نظریات هم هست که
مجلس عمرانی میدهد البته خیلی خواست که در همه کید بفرماید
که کمسیون بودجه تابعی که دارد بیشتر بتواند با وزراء
داخل مذاکره شود و کار تمام کند بنا بر این این دو
دوازدهم چندان مهم نیست و مخالف بجز بات کلی مملکتی
هم نیست

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
حاج آقا رضا (رفیع) - بنده به کفایت مذاکرات
مخالفم.

رئیس - بفرمائید
حاج آقا رضا (رفیع) - بنده مذاکرات کافی میدانم
برای اینکه چند فقره مرسله از اطراف رسیده است که
تبعیض میکنند نسبت به پرداخت حقوق مستخدمین ولایات
از خوزستان و جاهای دیگر نوشته اند که به آنها
حقوق میدهند چنانچه آقایان اجازه بدهند عرض آنها
بعرض مجلس برسد و تذکر داده شود که وقتی حقوق داده
میشود علی السویه بهمه جا برسد

رئیس - آقای افسر
افسر - بنده میخواستم تذکر بدهم به آقایان که
میگویند موقع این حرفها حالا نیست و در موقع بودجه تفصیلی
است بنده عرض میکنم چرا نیست ؟ اگر در بودجه
تفصیلی باید حرف زده شود البته دو دوازدهم هم جزء
بودجه است و باید درس صحبت کرد در هر حال مالیه
ما منظم است و بنده هم ادارات مرکزی وزارت مالیه
را منظم میدانم به این جهت تذکر میدهم خود آقای
وزیر مالیه هم میدانند ده تلگراف متناوب در يك موضوعی
ما کرده ایم رئیس کل مالیه ، ادارات مختلفه مالیه تمام
اعضا کرده اند معذالك بخرج نرفته است بالاخره اسباب

ضیاء - بنده تصور میکنم که مهمترین مدی برای
اصلاحات مملکتی غیر از تصویب دو دوازدهم و يك
دوازدهم نمیشود تصور کرد بعلاوه اینکه اصلاحات مهمی
که در نظر نمایندگان هست و احتیاجات محلی که در نظر
است راه اصلاحش فقط در تصویب بودجه کل مملکتی است
الان ماه چهارم از سال دوم تقنینی آقین است
هنوز بودجه تفصیلی ۱۳۰۵ مجلس نیامده است و بطور
يك دوازدهم و دو دوازدهم تصویب شده است و معلوم
نیست که آیا قصور از طرف آقین وزراء یا کمسیون
بودجه است بنده تصور میکنم تنها جایی که ممکن است
معلوم شود که آیا قصور از طرف اعضا دولت است یا
از طرف کمسیون بودجه اینجا است تصویب دو دوازدهم
برای چیست؟ وزیر محترم مالیه می فرماید از نقطه نظر اینکه
جریان ادارات معوق نشود و از نقطه نظر اینکه خرج
ادارات لنک نشود میدانیسی دو دوازدهم را تصویب کرد
ولی مجلس میگوید از نقطه نظر وظایف اساسی که نظارت
در دخل و خرج دارم باید بودجه کل را آنطوری که
مورد انتظار است تصویب کنیم والا با این ترتیب سال
هزار و سیصد و ششم تمام میشود و هنوز بودجه تفصیلی
هزار و سیصد و پنج تصویب نشده است آقایان هر کدام
در محلهای خودشان يك احتیاجات فوری دارند میبینند
تلگرافات دائماً مثل باران برای آنها می بارد بوزارتخانهها
مراجعه میکنند میگویند بودجه تصویب نشده است
بوزارت داخله مراجعه میشود که راه چه راه شوسه شده
و امنیه برای آنجا لازم است می گویند بودجه تصویب
نشده همین طور در قسمت راه ها بوزارت فوائد عامه
مراجعه می شود راجع به راه بوشهر و شیراز که
يك راه اساسی برای مملکت است و يك اتومبیل
بزرگ نمیتواند حرکت کند همه اظهار علاقه مندی می
کنند و میگویند در بودجه منظور شده و باید بودجه
تصویب شود اساساً باید مجلس بفهمد که این بودجه
تجا است ؟ در صورتیکه حالا ماه چهارم از سال ۱۳۰۶

است چرا بیدهنوز بودجه ۱۳۰۵ مجلس نیامده باشد
بعقیده بنده مجلس در این موقع باید تشخیص بدهد که
آیا قصور از کمسیون بودجه شده است یا از طرف
دولت
وزیر مالیه - اظهاراتی را که نماینده محترم فرمودند
يك قسمتش را بنده درست ملتفت نشده بشاید بواسطه
غیبت مندی که فرموده اند از جزئیاتش مسبوق نیستند
بودجه هزار و سیصد و پنج را که دولت مجلس تقدیم
کرده همان بودجه موجب تصویب خود مجلس مآخذ
بودجه ۱۳۰۶ شده است و بهمین ملاحظه بودجه
هزار و سیصد و پنجمی دیگر موجود است حالا مالیه
در سر بودجه ۱۳۰۶ که میفرمایند کجا است مطابق تصمیمی
که خود مجلس اتخاذ کرده است اولاً مآخذش بودجه
تفصیلی ۱۳۰۵ است که تقدیم شده و در کمسیون
بودجه است علاوه بر آن لوابیجی هست که به اسم
لوابیج اضافی ۱۳۰۵ موسوم شده و سه چهارمیش در
مجلس تصویب شده دولتش مانده که لایحه اضافی
وزارت خارجه و وزارت فوائد عامه است این دو لایحه
اضافی هم که در مجلس تصویب شد آنوقت معطلی کمسیون
بودجه فقط تهیه و فرستادن به چاپ و توزیعش است
دیگر هیچ اشکالی ندارد این را همه آقایان اطلاع دارند
و مکرر هم توضیح داده شده است که بودجه تفصیلی
مدتها است مجلس آمده است و فقط معطلی سر همین
دو لایحه هست که باید تصویب شود

رئیس - عده برای رأی کافی نیست ختم جلسه
هم پیشنهاد شده است بقیه مذاکرات مهیاد برای روز
یکشنبه پیشنهادی هم شده است که لایحه سیم کشی جزو
دستور شود یکی هم طرح راجع بقبره فردوسی و دیگر
انصاف فوائد عامه جزء دستور خواهد بود
(مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

قانون

محدودیت وزراء و معاونین و رؤسای دوائر دولتی در موقع انتخابات و نمایندگان مجلس در دوره تقنینیه

مصوب ۲۲ تیرماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - کلیه رؤسای دوائر دولتی از انتخاب شدن بعضویت مجلس شورای ملی در حوزه مأموریت خود محروم خواهند بود و همچنین وزراء و معاونین موقع انتخابات از تمام مملکت .

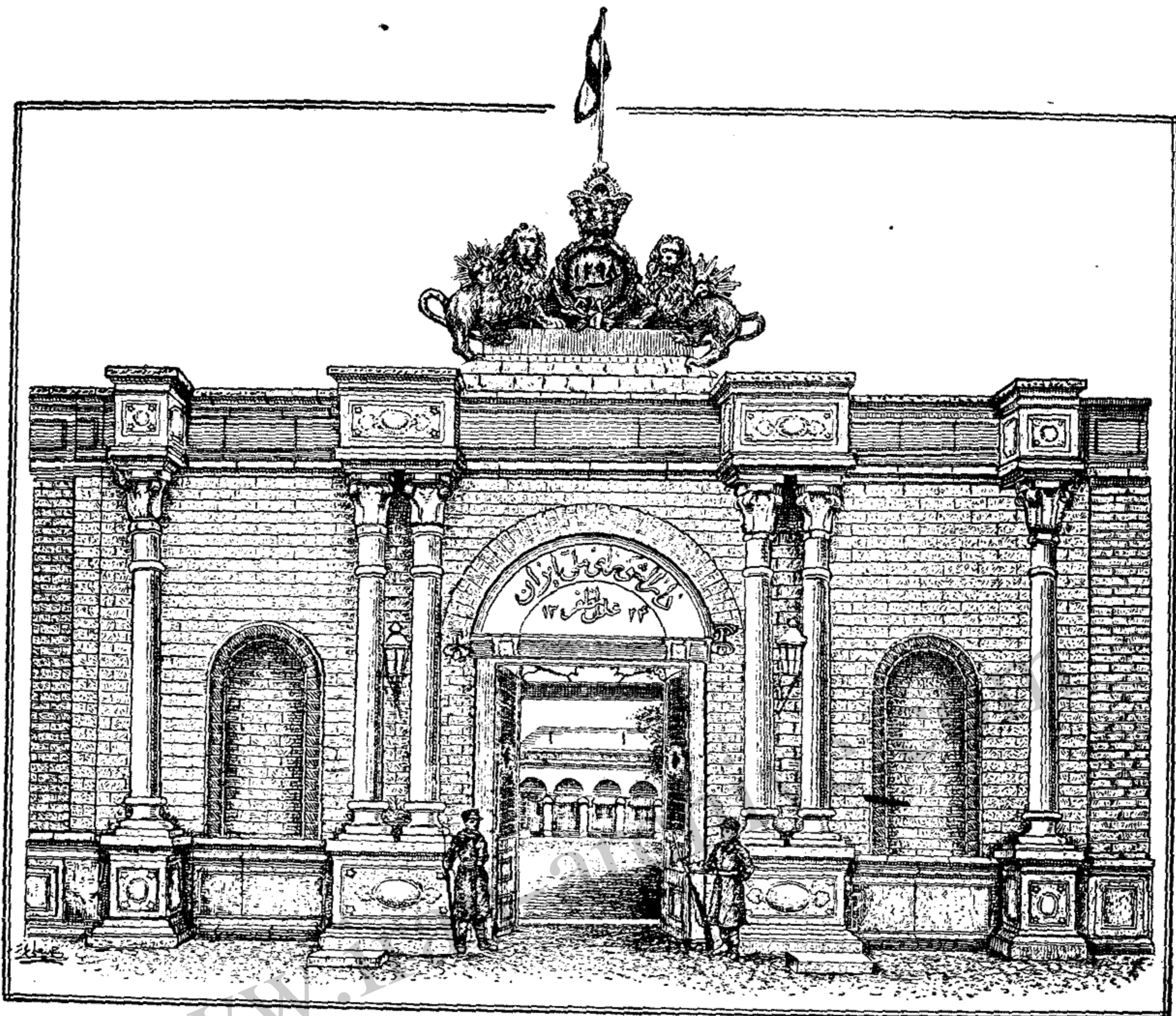
ماده دوم - تا انقضای هر دوره تقنینیه نمایندگان مجلس شورای ملی نمیتوانند هیچیک از خدمات دولتی را موظفاً قبول نمایند مگر اینکه سه ماه قبل از قبول خدمت از نمایندگی استعفا نموده باشند .

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه بیست دوم تیرماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس

رئیس مجلس شورای ملی : حسین پیرنیا

شورای ملی رسید .

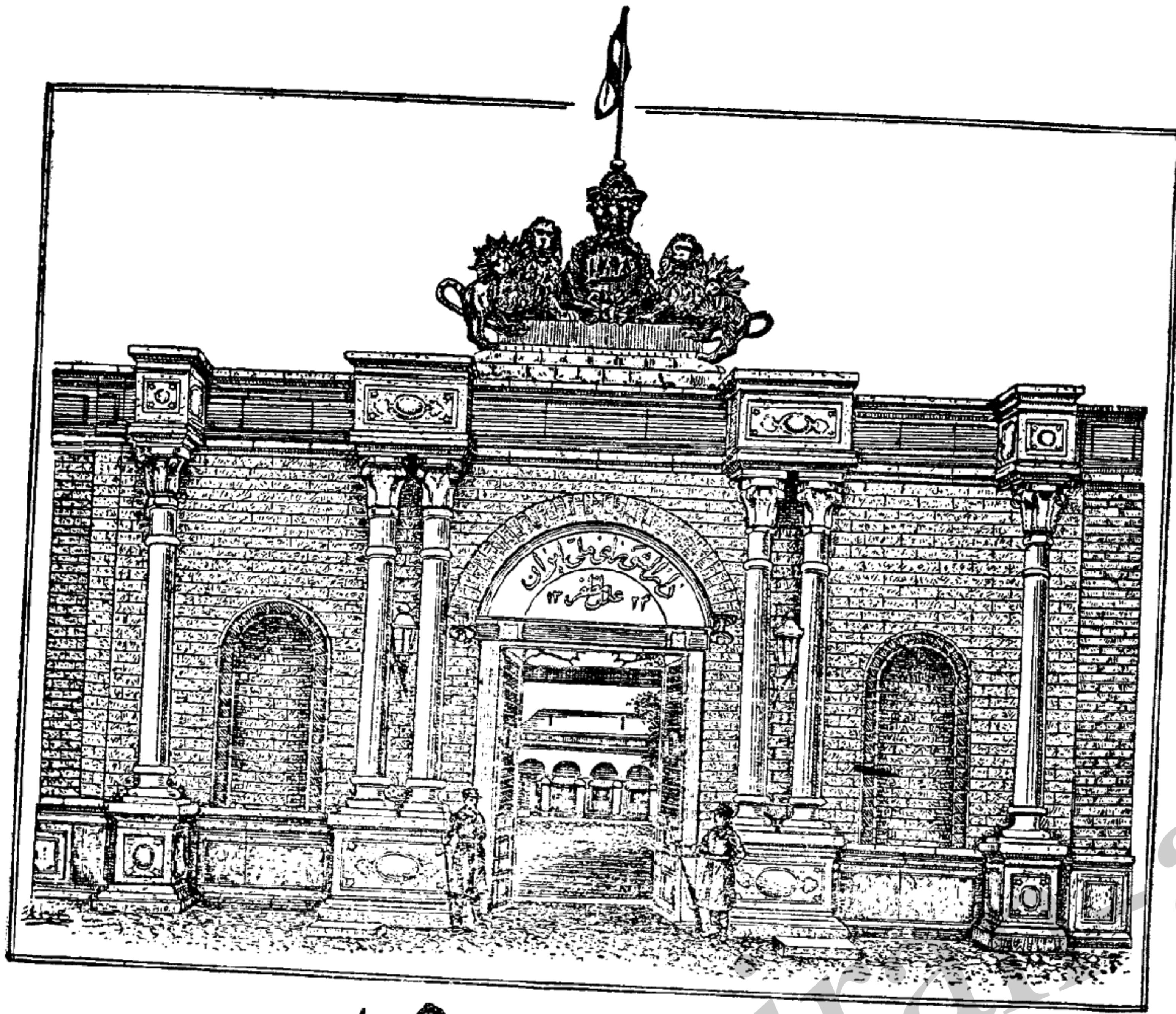
www.iran-archive.com

دوره ششم تقنینیه

جلسه ۱۲۹	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۹۴
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه يكشنبه ۲۵ تیر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۷ محرم الحرام ۱۳۴۶	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلید مذاکرات در يك شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس	قيمة اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان » قيمة تك شماره يك قواف

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يك شنبه ۲۵ تيرماه ۱۳۰۶ مطابق هفتم محرم الحرام ۱۳۴۶

جلسه ۱۲۹

(مجلس تقريباً سه ساعت قبل از ظهر برباست آقای
پیرنیا تشکیل گردید)
رئیس - آقای اعتبار
میرزا سید احمد خان اعتبار - موضوعی که میخواهم
عرض کنم اعتراض بصورت مجلس نیست بلکه برای کشف
(صورت مجلس پنجشنبه بیست و دوم تیرماه را آقای
بنی سابقان قرائت نمودند)

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	اعلام استعفاى آقای آوانس خان مساعد از نمایندگی مجلس شورای ملی	۱۹۱۳	
۲	تصویب تعطیل جلسات مجلس شورای ملی از تاریخ پنجم صفر الی ۵ ربیع الاولی	۱۹۱۴	۱۹۲۲
۳	بقیه شور نسبت بخر کبسیون بودجه راجع به $\frac{1}{4}$ بودجه مملکتی در تیر و اسرداد ۱۳۰۶ تصمیم جلسه ۲۵ تیرماه ۱۳۰۶ راجع به تعطیل جلسات مجلس	۱۹۲۳	۱۹۲۳

قضیه است. در جلسه گذشته که طرح راجع بحرومیت رؤسای دوائر دولتی و وزراء در مجلس مطرح بود بنده باینکه در وقتا در این قضیه شرکت نکردم چون شرکت نکردم مقصود اکثریت محترم را در این اشکالی که عرض میکنم نفهمیدیم خوب است آقایان موافقین توضیح بدهند که در آتیه اشکالی تولید نشود. در آن طرح نوشته شده است رؤسای دوائر دولتی در حوزه مأموریت خودشان از حق انتخاب شدن محرومند بنده نفهمیدم آقایان حوزه مأموریت را چه در نظر گرفته اند؟ مثلاً رئیس یکی از ادارات آذربایجان در تبریز نمیتواند انتخاب شود یا در آذربایجان؟

بعضی از نمایندگان - در آذربایجان

اعتبار - یا مثلاً رئیس مالیه طهران از طهران نمیتواند انتخاب شود یا از حوالی طهران هم نمیتواند؟

بعضی از نمایندگان - از حوالی هم نمیتواند

اعتبار - خوب اگر اینطور باشد پس آقایان باید تصدیق بفرمایند که رئیس کل عایدات داخلی در تمام مملکت نمیتواند انتخاب شود.

بعضی از نمایندگان - همینطور است. صحیح است.

اعتبار - همینطور رؤسای تمام وزارتخانه ها. اگر اینطور است باید توضیح شود که در تمام مملکت از حق انتخاب شدن محرومند. همینطور مدیران ادارات شرق و غرب وزارت داخله باید توضیح شود که مدیر شرق در شرق و مدیر غرب در غرب از حق انتخاب شدن محرومند. باید اینها تمام توضیح شود که در آتیه اشکالی تولید نشود. مقصود بنده این بود که آقایان موافقین مقصود خودشانرا کمالاً توضیح بدهند که در صورت مجلس نوشته شود که در آتیه دچار اشکال نشویم.

رئیس - چنانچه خودشان هم فرمودند این مسئله مربوط به صورت مجلس نبود اگر توضیحی لازم است

بعد ممکن است توضیح داده شود و مذاکرات مفصل بشود
رئیس - در صورت مجلس دیگر ایرادی نیست؟
(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

رئیس - آقای آوانس خان مساعد بموجب شرحی که به بنده نوشته اند از وکالت استعفا کرده اند و ضمناً از همکاران محترم خودشان راجع به مساعدتها و محبتهایی که درباره ایشان مبذول شده است اظهار تشکر کرده اند آقای رفیع حاج آقا رضا رفیع - اولاً موقع را مغتنم میشمارم در این موقع که مراسم را قرائت فرمودند حقیقتاً از آقای آوانس خان مساعد تشکر کنم برای اینکه ایشان واقعاً مدتی که در مجلس بودند خیلی خوب کار میکردند و حقیقتاً نظریات خوبی داشتند و از نقطه نظر حفظ قانون چون کار و مأموریت خوبی در نظر است که به ایشان داده شود مخصوصاً برای حفظ قانونی که بیروز از مجلس گذشت استعفا کرده اند که پس از سه ماه بروند به آن مأموریت. عرض بنده این است که چند جلسه است راجع به تعطیل چند روزی در مجلس پیشنهادی از طرف جمعی از آقایان شده است و چون در آخر جلسه بواسطه شدت گرما آقایان تشریف می برند موفق نمیشویم در آن مذاکره کنیم استدعای بنده این است که قبل از اینکه وارد دستور شویم در این موضوع صحبت کنیم و همانطوریکه آقای فیروز آبادی فرمودند بقدری هوا گرم است که انسان میل میکند برود به محبس. البته انسان باید حالی داشته باشد که بتواند کار کند ده روز پنج روز یک هفته هر طور مجلس صلاح دانست تعطیل شود. بالاخره این قضیه را تقاضا میکنم قبل از ورود در دستور مطرح کنند که در اطرافش صحبت بشود هر طور مجلس مقرر فرمود البته انجام خواهد شد.

رئیس - آقای طاهری

دکتر طاهری - بنده با تعطیل مخالفم وقتی که مطرح شد عرایضم را عرض میکنم.

رئیس - پیشنهادی است در این موضوع قرائت میشود (شرح آتی خوانده شد)

نظر به گرمی فوق العاده هوا و تصادف با ایام تعزیه داری و سوابق معموله اعضاء کنندگان ذیل پیشنهادی کنیم از بنجم محرم ۱۳۲۶ تا ۱۵ ماه صفر مجلس شورای ملی تعطیل شود. حاج میرزا مرتضی و جمعی دیگر از نمایندگان

رئیس - آقای طاهری

دستی - بنده پیشنهاد کرده ام وارد دستور شویم با مطرح شدن این لایحه مخالفم. اجازه میفرمائید.

رئیس - (خطاب به آقای طاهری) آقا یکقدری

تأمل بفرمائید. آقای دستی

دستی - عرض می کنم که ما در تمام قضایا باید حوائج عمومی مملکت را بر حوائج خودمان ترجیح بدهیم. الان دو دوازدهم جزء دستور است و تمام دوائر دولتی محتاج به گذشتن این دو دوازدهم میشوند و اغلب هم فقیر و بربشاند. استدعا دارم آقایان هم مساعدت بفرمایند که این کار بگذرد وقتی که این قضیه تمام شد بعد در باب تعطیل حرف بزنیم.

رئیس - آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - اگر آقای دستی گوش داده بودند به عرایض بنده تصدیق میفرمودند که بنده عین نظریات ایشانرا عرض کردم. بنده عرض کردم آخر جلسه آقایان نمی نشینند که تکلیف این کار معلوم شود ما خود مان هم علاقه مندیم که دو دوازدهم بگذرد امروز ابتدا تکلیف تعطیل را معین می کنیم بعد می نشینیم و راجع به دو دوازدهم صحبت می کنیم. اگر بنا باشد تعیین تکلیف تعطیل با آخر جلسه موکول

شود ناده جلسه دیگر هم موفق نخواهیم شد.

رئیس - رأی گرفته میشود بمطرح شدن این قضیه

آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد آقای طاهری

دکتر طاهری - بنده بتعطیل دائم مجلس یعنی تعطیل طولانی از چند جهت مخالفم. یکی آنکه چهار ماه است از سال گذشته و در اول سال قرار شد که بودجه سیصد و پنج بطور دوازدهم تصویب شود برای اینکه بودجه های سیصد و شش بموقع خودش تصویب شود. حالا چهار ماه از سال گذشته و هنوز دو فقره از لایحه اضافی سیصد و پنج تصویب نشده است و حالا هم اگر تصویب شود ممکن است تا دو ماه دیگر خبر بودجه ها بمجلس تقدیم شود اگر بنا شود مجلس تعطیل بشود کیسین بودجه هم تعطیل میشود و بودجه ها بیشتر عقب میافتد و تصور نمیکم تا آخر سال هم موفق بشویم بتصویب بودجه ها. این يك جهت. جهت دیگر این است که مجلس شورای ملی باید در سعی و عمل و سایر کارها سرمشق باشد برای تمام مملکت و تمام وزارتخانه ها و ادارات در صورتی که مملکت ما به اصلاحات زیادی محتاج است و هر قدر بیشتر زحمت بکشیم و کار کنیم زحم کم است چنانچه مجلس نخواهد تفریح و تن برداری را سرمشق بدهد به وزارت خانه ها و بد ملت شایسته نیست. هفته سه جلسه و هر جلسه سه چهار ساعت باید نمایندگان این زحمت را قبول کنند تا به ملت و وزارتخانه بپایانند که نمایندگان برای خدمت و زحمات حاضرند آنها هم برای خدمات و زحمات مملکت حاضر باشند جهت دیگر تفاوت بنده بتعطیل متداین است که اشخاصیکه ماها را انتخاب کرده اند و اینجا فرستاده اند انتظاراتی از ما دارند که حوائج و گرفتاری هایی که دارند ما رفع کنیم. موکلین ما الان يك قسمت آن دعائی هستند که زیر آفتاب مشغول درو هستند و مأمورین مالیه مالیات ازشان میگیرند برای اینکه مخارج مملکتی

نهییه شود . يك قسمت دیگر اهالی نقاط شمالی هستند که نمایندگان خراسان و گیلان و آذربایجان و مازندران همه مسبقاً بواسطه انستاد تجارت شمال آنها بچه روز فلاکتی افتاده اند . متوقع و منتظرند که نمایندگان مجلس شورای ملی برای اصلاح حال آنها اقداماتی بکنند . يك قسمت دیگر رعایائی هستند که محصولشان را ملخ خورده و باید برای نهییه مالیات اثابیه شان را گرو بگذارند . تمام اینها چشمشان به مجلس شورای ملی و نمایندگان است . در مقابل تمام این انتظارات برای اینکه يك قدری هوا گرم است با اینکه آقایان نمایندگان میخواهند آب خنك بخورند شایسته نیست مجلس شورای ملی اظهار نی علاقه گمی نموده و تعطیل کند . اگر چنانچه موفق به يك خدماتی هم نمیشوند برای آنها معذلت برای دلجوئی و اظهار علاقه نسبت بد موکلین مقتضی این است که اینجا بنائیم و مشغول کار باشیم تا ملت هم بدانند که نمایندگان هم تحمل سرما و گرما و همه چیز را می کنند و فکر موکلین خودشان میباشد . مسئله دیگر این است که تعطیل تأثیری در وضعیت نمایندگان نمیکند زیرا که نمایندگان از دو قسم خارج نیستند يك عده هستند که متمکن هستند و وسائل را حتی برای آنها فراهم است در شهر و در شمیران باغ و اتومبیل و غیره و منزلهای خوب و همه نوع وسایل تفریح و راحتی برایشان هست میروند شمیران و در شهر هم که هستند در جاهای خوب زندگی می کنند و راحت هستند . يك دسته دیگر که اکثریت مجلس شورای ملی را تشکیل میدهند مالیاتها هستند که چه مجلس تعطیل بشود چه نشود ماگرمای خوریم و فرقی برای ما نمیکند که مجلس تعطیل بشود یا نشود عادت کردیم آمدیم اینجا برای کار این است که تعطیل برای هیچیک از طرفین تأثیری ندارد و از این جهت بنده بر خلاف وظیفه وجدانی و کالت میدانم که تعطیل تمتد کنیم .

رئیس -- آقای معظمی هم مخالفید ؟

معظمی -- ای

رئیس -- آقای مدرس

مدرس -- مخالفم .

رئیس -- آقای تقی زاده هم مخالفند ؟

تقی زاده -- بل

رئیس -- آقای دشتی

دشتی -- بنده هم مخالفم .

رئیس -- آقای باسائی

باسائی -- مخالفم .

رئیس -- آقای حاج شیخ بیات .

حاج شیخ بیات -- مخالفم .

رئیس -- آقای آقا میرزا عبدالحسین

حاج میرزا مرتضی -- عرض کنم که ...

بعضی از نمایندگان -- آقای آقا میرزا عبدالحسین شما نیستید .

حاج میرزا مرتضی -- آقای آقا میرزا عبدالحسین را فرمودند به بخشید .

رئیس -- آقای معتضد استرآبادی .

معتضد -- مخالفم

رئیس -- آقای شیروانی

شیروانی -- آقایان مخالفین با تعطیل يك حدسیاتی پیش خودشان میزنند و يك حسابهای پهلوی خودشان میکنند که گمان نمیکنم با حقیقت تطبیق بشود کرد برای اینکه اصولاً حکومت ملی اقتدارش با خودش است حکومت ملی هر وقت آن اقتدار ملی از سلب شد هر چه بخواهند بزور نگاهش بدارند نمیشود . حکومت ملی را همان اقتداری که همراهش هست باید نگاه بدارد . حکومت ملی از يك ماه با بیست روز تعطیل آن تأثیری که آقایان تصور میکنند در قضایا داشته باشد ندارد . از این اشتباهات ما گاهی میکنیم ولی وقتی که حساب میکنیم معلوم میشود که حساب مان درست نبوده . آقایان اگر بصورت مجلس

های سه ماه چهار ماه پیش تا امروز مراجعه بکنند تصدیق میکنند که ما اگر بکماه هم تعطیل نکنیم تازه ده دوازده جلسه میائیم يك قدری صحبت قبیل از دستور میکنیم والا در ظرف سه چهار ماه شما يك ماده قانون نگذارند آید ...

بعضی از نمایندگان (بطور عهممه) -- اینطور نیست شیروانی -- هزار مرتبه هم آقای حاج شیخ بیات بفرمایند اینطور نیست عمل نشان میدهد که اینطور هست . به گفتن بنده و جنابعالی تأثیری ندارد عرض کنم بنما بر این وضعیت مملکت ما که در يك منطقه واقع شده که وقتی گرم شدت کرد دیگر قبیل زندگانی نیست بعلاوه در این بکماه ما اینقدر کار های مهمی هم نمیتوانیم صورت بدهیم . آقای مدرس شنیده فرموده بودند هفته يك روز بیایند . آن کسی که در طهران میباشد و نمیرود بیرون هفته پنج روز می آید مجلس و کار میکنند چه تفاوت میکنند که ما هفته يك روز بیاینم با اینکه تعطیل نکنیم و هفته سه روز بیاینم مجلس . اشخاصی که طرفدار يك ماه تعطیل هستند میخواهند در ضمن يك ماه تعطیل هم بکار های شخصی خودشان رسیدگی کرده باشند هم استفاده کرده باشند که از این گرمای مهلك نجات یافته باشند و هم اینکه وقتی يك مقدار تجدید قوا کردند بهتر کار میکنند بنده معتقدم که آقایان اختلاف نظر ها را همه را روی هم بریزند پنجاه روز و شصت روز و چهل روز زیاد است بیست روز و هفته يك روز و اینها هم فایده ندارد حد وسط این را بگیریم بکماه تعطیل کنیم از بیستم محرم تا بیستم صفر بعد از بکماه هم بیاینم مشغول کار شویم .

دکتر طاهری -- در عرایض بنده يك سوء تعبیری کردند

اجازه میفرمائید ؟

شیروانی -- اسم که نبردم .

رئیس -- آقای معظمی

معظمی -- متأسفانه آقای طاهری این قسمت را فرمودند

وضعیت فعلی مالیه مملکت اجزه تعطیل نمیدهد تقضای جلسه خصوصی هم شده است که آنجا مذکره شود بان جهة بنده مخالفم .

رئیس -- آقای خو جوی

خو جوی -- بنده مذاکراتی میشود بعضی از آقایان میفرمایند بستی تعطیل شود . بعضی میفرمایند نباید بشود و وضعیت مالی مملکت را تذکر میدهند و کلای محترم میتوانند در این چند ماهه پیشنهاد کنند . از هیئت دولت بخواهند که تکلیف کنترن دکتر میلسیو چیست . پس وقتی که بسکون میگذاشتند معنایش این است که تماماً راجع بین موضوع بی طرف هستند . آقایان وضعیت را مشاهده میکنند میتوانند تعقیب کنند و به هیئت دولت تذکر بدهند که برای روز بیست و هفتم برج تکلیف کنترن امریکائی ها یعنی دکتر میلسیو را معلوم کنند یا رد شود یا قبول شود و وارد مذاکره بشوند . لهذا بعضی جور قضایا مربوط بین قبیل امور نمیشود و بین گرمی هوا نمیشود کار کرد و همین مذاکراتی است که قبل از دستور میشود چنانکه در این جلسات ما هیچ کار نکرده ایم .

بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است .

(بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس -- گفته شد مذاکرات کافی است . آقای تقی زاده

راجع بکفایت مذاکرات فرمایشی درید بفرمائید

تقی زاده -- بنده راجع بکفایت مذاکرات باین جهت مخالفم که احساس میکنم دلیل موافقین همان است که فرمودند هوا گرم است ولی دلیل مخالفین (آقایان دیگر را نمیدانم) ولی خود بنده که مخالف با تعطیل هستم دلایل و ملاحظاتم مطابق نمیکند با مسئله گرما یعنی مطالب مهمتر و اساسی تری بنظر بنده میآید که آنها مانع از تعطیل کردن حالیه است در عین اینکه بنده خودم طرفدار تعطیل هستم ولی نه بان زودی لهذا میخواهم از آقایان تقاضا کنم که فرصت بدهند دلایل

و عقاید مخالفین هم گفته شود بعد هم رأی بگیرند حالا که در اول مجلس مطرح کردند برای این است که در اطرافش صحبت شود و دوباره تکرار می‌کنم که ملاحظات مخالفین خیلی مهمتر از این مطالب متعارف است رئیس -- رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه کافی میدانند قیام فرمایند

(عده قلبی برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. آقای مدرس

مدرس -- البته آقایانیکه میفرمایند هوا یکقدری سخت است تصدیق میکنم البته يك نقطه واقف شده ام که هوا سخت است ولی مملکت هم وقایعی دارد کارهایی دارد يك دفعه این است که چهل روز بیست روز تعطیل میکنیم هر چهار پنج نفر يك گوشه می‌افتیم شاید هم يك مطلبی که خیلی مهم باشد اتفاق نیفتد ولی از آنطرف هم ممکن است يك مطلب مهمی برای مملکت پیش بیاید شهاها هم همه معین شده‌اید برای مطالب مهمه مملکت و بنده فرمایش آقای شیروانی را تصدیق میکنم که انجام هم نمیدهند و نمیدهیم ولی معذک باید باشیم بانجام بدهیم باندھیم اگر بکلی تعطیل کنیم و متفرق بشویم و برویم بنده این را خوب میدانم یعنی مخالف وظیفه و مخالف اخلاق میدانم و هم حقیقه خلاف احتیاط عمل کرده ایم لهذا عرض کردم که اگر آقایان بخواهند يك جهت جامعی را اتخاذ کنند این است که هفته يك روز را قبول کنند که بکلی متفرق نشوند که اگر مسئله اتفاق افتاد بشود زود اطلاع پیدا کنند و مطرح مذاکره بشود و مسئله را حل کنند این عرض بنده است و لهذا با تعطیل مستمر و اوبکاه هم باشد مخالفم و پیشنهاد هم میکنم که هفته يك روز بشود.

رئیس -- آقای محقق موافقید بفرمائید

محقق -- بنده يك پیشنهادی هم عرض کرده‌ام و تعجب است که این تعطیل هم سال اولش نیست ساهای بیش هم

بود هیچ صدائی هم نبود چهل و پنج روز هم بود بنده پیشنهادی کرده ام که برای يك ماه از بیستم محرم تا بیستم صفر تعطیل بشود اگر آقایان تصویب فرمایند خوب است

رئیس -- آقای تقی زاده

تقی زاده -- بنده در عین اینکه خودم شخصاً طرفدار تعطیل هستم و عقیده دارم و لوا اینکه ما هفته يك روز هم بیائیم باز بیست روز بکماه تعطیل کنیم معذک گمان میکنم بعضی ملاحظات تعطیل فوری و امروری خوب نباشد از همین آقایان اعضاء کمیسیون بودجه و آقای مخبر و رئیس کمیسیون بودجه که در خصوص تعطیل دفاع هم کردند مکرر شنیدم که می‌گفتند بودجه (که ما اینقدر اهمیت میدهیم که نباید به مجلس) منتظر دو فقره اضافات وزارت فوائد عامه و خارجه است که با قبول شود با اقلال رد شود و اگر تکلیف اینها که الان بکماه است در مجلس مطرح است معلوم نشود بنظر من مانع و عایق آمدن بودجه به مجلس میشود. این یکی از مسائل مهمه است گرچه ما همیشه مسائل مهمه داریم و میشود گفت مسائل مهمه زیادی در پیش است آقایان حق دارند که بواسطه شدت گرما تعطیل داشته باشند ولی این يك مسئله ایست که باید در مجلس تصویب شود یا رد شود که مانع آمدن بودجه به مجلس نباشد. مسئله دوم که (بعقیده بنده و آنچه احساس میکنم بعقیده اکثریت و بلکه آنچه که حالا فهمیده اتفاق مجلس این است) از مهمترین و اساسی ترین امور مملکت است این است که در این روزها باید سر نوشت ادامه اوضاع پنجساله گذشته مالیه و عدم مداومتش یعنی سر نوشت مالی این مملکت معین بشود در اینصورت مجلس چگونه میتواند باکمال بی‌قیدی که البته میدانم بی‌قید نیستند باین مسئله نگاه کند. و بنده آنطور که احساس میکنم اهل مملکت و اعضاء مجلس شورای ملی باید سکوت خیر خواهانه منتظر اقدامات دولت هستند. خودشان

نخواستند حرف بزنند، نخواستند صحبت بکنند، نخواستند اقدام بکنند یعنی نخواستند دولت را وادار کنند و مداخله در مذاکرات آنها بکنند ولی همه با کمال بی‌صبری و تکرانی منتظرند که این کار عاقبت بخیر شود و بيك جائی برسد و چون پس فردا از قرارى که صحبت شده است مدت ككثرات تمام میشود یعنی موقع مرخصی امریکائیها میرسد پیش از آن مجلس باید تسکین خاطرى داشته باشد که اقلال اولاً دولت خواهش بکند از هیئت محترم میسیون امریکائی ها که از مرخصی خودشان استفاده نکنند و در عین اینکه مذاکرات جریان دارد این سه ماه را بخدمت خودشان مداومت بدهند. دیگر اینکه رئیس الوزراء دولت تشریف بیاورند در مجلس و يك کلمه بگویند که خاطر ها را تسکینی بدهد که انشاء الله این مذاکرات بيك جای خونی منتهی بشود بنده شخصاً رأی میدهم که پس فردا تعطیل بشود یعنی بعد از تصویب اضافات وزارت فوائد عامه و خارجه که مانع بودجه است. این دو مسئله را بنده مهم میدانم و میدانم که اکثریت آقایان علاقه مندند باین دو موضوع لذا تقاضا دارم که از تعطیل استفاده بکنند ولی نه باین زوردى خود بنده پیشنهاد داده ام از پنجم صفر تا آخر صفر یا اگر میخواهند از اول صفر تا آخر صفر تعطیل شود یعنی پس از اینکه این دو مسئله بيك جائی رسید

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب مخالفید یا موافق؟

آقا سید یعقوب -- موافقم

رئیس -- بفرمائید.

آقا سید یعقوب -- يك فرمایشاتی آقای تقی زاده فرمودند که بنده موافق شدم. اینکه فرمودند رئیس کمیسیون بودجه یا اعضاء کمیسیون بودجه گفته اند اگر مجلس تعطیل بشود بودجه ها میماند بچه دلیل رئیس کمیسیون بودجه یا مخبر کمیسیون بودجه گفته اند اگر مجلس تعطیل بشود کمیسیون تعطیل میشود؟! یکی از نظریات ما از تعطیل این بود که در کمیسیون بنشینیم و بودجه

را بگذرانیم. از کجا حضرتعالی استنباط کردید که رئیس کمیسیون بودجه و مخبر گفتند مجلس تعطیل بشود کمیسیون هم تعطیل میشود؟ خیر بنده که یکی از اعضاء کمیسیون بودجه هستم یا مخبر و رئیس کمیسیون بودجه قرارمان این بود که اگر مجلس تعطیل شد در وقتى پیدا کردیم بنشینیم بودجه ها را بگذرانیم. پس آقای تقی زاده این حکومت را که فرمودند بدون اطلاع ما بوده اما در مسئله دوم بنده خودم وارد در موضوعات نمیشود مسئله همان بود که آن پیشنهاد را کردند در جلسه خصوصی صحبت بشود.

مدرس -- حالا هم در جلسه خصوصی صحبت ندارید آقای سید یعقوب -- پس آن مسئله را ما هیچ مربوط به این مسئله تعطیل نخواهیم کرد زیرا قانون اساسی این حق تعطیل را به مجلس داده است. قانون اساسی سابق بر ما بوده است بعد از ما هم هست. نه این است که ما باید قوانین را بیه اراده و میل خودمان تغییر بدهیم و هر روز برایش يك باری در بیاریم! قانون اساسی این حق را ما داده است. غرض این است آن چیزی را که آقای تقی زاده دلیل قرار دادند اینکه ما تعطیل نکنیم آن از تکالیف قوه مجریه است. و هیچ مداخلتی در مملکت ما ندارد رفتن و آمدن آنها. ایران قبل از میسیون امریکائی بوده است بعد از آنها هست. دولت ایران مقدم تر است. دولت ایران مقدس تر است. ما باید طرفدار دولت باشیم. دولت را حفظ کنیم مواظب هستیم شرافت و حیثیت خودمان را حفظ کنیم هر جا که يك رخنه در شرافت و حیثیت خودمان پیدا بشود من بامشت بی حال خودم دندان او را خورد میکنم و هیچ مداخلتی ندارد. بنده که مخالف با تعطیل بودم موافق شدم

بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- آقای دشتی

دشتی -- بعضی از آقایان وکلاء قانون اساسی را ملاک

قراردادند. قانون اساسی اجازه داده است که تعطیل بشود اما ما را الزام نکرده است که تعطیل کنیم. شیروانی - الزام است

دشقی - بعد هم بر حسب نظامنامه های داخلی و رأی خود مجلس میتواند تعطیل کنند. معلوم قانون اساسی برای چه این را نوشته است؟ برای اینکه تمام مجالس دنیای تعطیل میشود در ایستادن و خوب هم هست که تعطیل بشود ولی در صورتی است که کارهای خودشان را انجام داده باشند. ما مهمترین کار مجلس شورای ملی را که عبارت باشد از تدوین بودجه هنوز نگذارند این بودجه ۱۳۰۶ که ما امروز درش هستیم هنوز بطور رسیده است در صورتیکه تا امروز باید گذشته باشد. یک مجلسی که تا این اندازه اهمال و مسامحه کرده است در کار خودش این حق را ندارد. آقایان میفرمایند هوا گرم است. تمام زراعت و تجار و کسبه ما در این گرما زندگانی میکنند. ما هم وکیل همین ملت گرسنه و بدبخت بازرهه هستیم. اینقدر تراکت مانی برای چه؟! الان رعایای کرمان و دشقی و دشتستان در آفتاب سوزان و گرما دارند میمیرند از گرسنگی اعضاء دوائر دولتی دارند توی ادارات میمیرند ما نباید اینقدر نازک نرنجی باشیم. اگر یک عده حقیقه ناخوش باشند با طبیب بآنها اجازه داده باشد که بروند راحت کنند بیایند اجازه بگیرند بروند. و بنده آن قسمت را که آقای تقی زاده فرمودند آن را درجه اول مهم میدانم بنده در جهت دارد که مخالفم یکی اینکه مجلس کارهای خودش را نکرده است و الان ما خیلی کارهای مهم و لازم داریم که بدبختانه انجام نشده است و متأسفانه نصف عمر مجلس صرف نطقهای قبل از دستور و مذاکرات بی ربط میشود و نتیجه هم نمیگیریم یکی دیگر هم اینکه باید تشخیص بدهیم که ما وکیل چه ملتی هستیم وقتی که ما کارهامان را نکرده ایم و تمام مردم دست و پایشان بسته است ما نباید اینقدر آقا زاده و لوس باشیم که بگوئیم چون

هوا گرم شده باید مجلس را تعطیل کنیم و برویم بی کار خودمان

آقا سید بعقوب - حالا مذاکرات کافی شد؟

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات داده شده است

حاج شیخ بیات - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

حاج شیخ بیات - بنده چون میخواهم جواب فرمایشات آقای شیروانی را مفصل تر عرض کنم برای اینکه پشت تریبون می فرمایند مجلس کار نمیکند و در روزنامه میفرمایند مجلس دیوانه شده بالاخره اینها هیچکدام خوب نیست برای مجلس شورای ملی این است که بنده مجبورم عرض خود را راجع بعدم لزوم تعطیل خدمت آقایان عرض کنم و مخالفم

رئیس - آقای مهدوی

مهدوی - بنده خواستم عرض کنم کثرت مذاکرات نقض غرض است یا رأی بدهند که تعطیل بشود یا رأی بدهند که تعطیل نشود. این مذاکرات بیشتر خودش باعث میشود که یک قانون مختصری هم که از کمیسیون بودجه پیشنهاد شده است نگذاریم

رئیس - رأی میگیریم. آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند. (اکثر قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است پیشنهادها قرائت میشود. (شرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد آقای تقی زاده: پیشنهاد میکنم تعطیل از پنجم صفر تا آخر صفر بشود:

پیشنهاد آقای فهمی: بنده پیشنهاد میکنم مدت تعطیل از اول ماه صفر تا آخر ماه مزبور باشد.

پیشنهاد آقای معتمد استرابادی: بنده پیشنهاد میکنم ناهروقت که مجلس تعطیل است کلیه ادارات دولتی هم

تعطیل شود. پیشنهاد آقای دشقی: بنده پیشنهاد میکنم از اول مرداد تا پانزدهم مرداد تعطیل شود.

پیشنهاد آقای محقق شیرازی: بنده پیشنهاد میکنم از ۲۰ محرم تا ۲۰ صفر تعطیل باشد

پیشنهاد آقای عمادی: بنده پیشنهاد میکنم از بیستم محرم الی بیستم صفر جلسات مجلس را هفته یک روز معین نمایند

پیشنهاد آقای کازرونی: بنده پیشنهاد میکنم که جلسات عادی مجلس تا آخر ماه صفر هذه السنه به هفته دو جلسه تقلیل یابد.

پیشنهاد آقای فیروز آبادی: بنده پیشنهاد میکنم که از غره شهر صفر تا آخر شهر صفر هفته یک جلسه در سه شنبه ها تشکیل شود و مابقی جلسات تعطیل شود.

پیشنهاد آقای فهمی: تبصره ذیل را بنده پیشنهاد میکنم که بلاوجه تعطیل مجلس اضافه شود. (خنده نمایندگان)

بعضی از نمایندگان - قانون نیست که تبصره داشته باشد این پیشنهاد از کیست؟ رئیس - بخوانند معلوم میشود (شرح آتی خوانده شد)

تبصره - آقایانیکه قبل از این تاریخ از مجلس مرخصی گرفته اند و هنوز استفاده نکرده اند مدت تعطیل از مرخصی رسمی آنها کسر خواهد شد. فهمی

پیشنهاد آقای شیروانی: بنده پیشنهاد میکنم از بیستم ماه محرم تا بیستم ماه صفر مجلس مطابق قانون اساسی تعطیل شود.

پیشنهاد آقای حاج میرزا مرآتی: بنده پیشنهاد میکنم می کنم تعطیل از بیستم محرم ۱۳۴۶ تا آخر صفر باشد.

پیشنهاد آقای عراقی: بنده پیشنهاد میکنم از بیستم محرم تا بیستم صفر تعطیل شود

پیشنهاد آقای زوار: بنده پیشنهاد میکنم مدت تعطیل

تعطیل نمایندگان محترم از حقوق خود صرف نظر فرمایند. پیشنهاد آقای مهدوی - پیشنهاد میکنم تا نوزدهم مرداد تعطیل شود.

پیشنهاد آقای اعتبار: پیشنهاد میکنم از اول صفر الی ۲۷ صفر مجلس تعطیل شود.

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده اگرچه توضیحی را در تذکره عرض کرده ولی از نطقهایی که بعد از عرض بنده شد استنباط کرده که بکفایتی سوء تفاهم شده. بنده عرض نکرده آقایان اعضاء کمیسیون بودجه نمیخواهند بودجه را بپوشانند آنها کمال میل را دارند ولی خودشان گفتند که بین دو لایحه اضافه بودجه وزارت فوئده عامه و خارجه عریق است و خوب است بین دو موضوع را بگذاریم تا بودجه را بیاوریم یا این است که بنده درست ملتفت شده آنچه را که آقای آقا سید بعقوب فرمودند که کمیسیون بودجه تصیری ندارد بنده هیچ نوع تصیری عرض نکرده کمیسیون بودجه دارد و خودشان همیشه اینطور فرموده اند مسئله دیگر اینکه بنده هیچ چیزی عرض نکردم که از آن استنباطی بشود که این امور مربوط به استقلال مملکت است در خانه در استقلال مملکت پیدا میشود بنده چنین چیزی عرض نکرده. بنده میدانم که این سابق بوده و بعد هم انشاء الله خواهد بود ولی ما همکاری که ما در این مجلس می کنیم و هر قانونی که میگذرانیم یا هر نظارتی که می کنیم اگر در آنها یک نقضی پیدا شود در امور مملکت یک خلی وارد می آید. مثلاً اگر فلان لایحه مالدنی نگذرد یا اگر حتی فلان لایحه سچل احوال که لازم است نگذرد البته یک اندازه تا امور مملکت خلیل وارد می آید. این موضوع را هم عرض کرده که یکی از امور مهمه مملکتی است و البته خیلی هم مهم است. صحبتی هم که اینجا شد که نباید در کارهای قوه مجریه دخالت کنیم و این از کارهای قوه مجریه است عرض کردم

پیشنهاد آقای فهمی: تبصره ذیل را بنده پیشنهاد میکنم که بلاوجه تعطیل مجلس اضافه شود. (خنده نمایندگان)

بعضی از نمایندگان - قانون نیست که تبصره داشته باشد این پیشنهاد از کیست؟ رئیس - بخوانند معلوم میشود (شرح آتی خوانده شد)

تبصره - آقایانیکه قبل از این تاریخ از مجلس مرخصی گرفته اند و هنوز استفاده نکرده اند مدت تعطیل از مرخصی رسمی آنها کسر خواهد شد. فهمی

پیشنهاد آقای شیروانی: بنده پیشنهاد میکنم از بیستم ماه محرم تا بیستم ماه صفر مجلس مطابق قانون اساسی تعطیل شود.

پیشنهاد آقای حاج میرزا مرآتی: بنده پیشنهاد میکنم می کنم تعطیل از بیستم محرم ۱۳۴۶ تا آخر صفر باشد.

پیشنهاد آقای عراقی: بنده پیشنهاد میکنم از بیستم محرم تا بیستم صفر تعطیل شود

پیشنهاد آقای زوار: بنده پیشنهاد میکنم مدت تعطیل

پیشنهاد آقای زوار: بنده پیشنهاد میکنم مدت تعطیل

که ما تا حالا دخالت نکرده ایم ولی معیناً بنده این را باید انکار کنم و قبول نکنم که اینکار از خصایص قوه مجریه است مجلس شورای ملی در هر قسم کارهای مملکتی نظر دارد خصوصاً در اینجور کارهای مهم اساسی باید نظر داشته باشد و نباید دخالت در حقوق خودش صرف نظر بکند. باین عنوان که از خصایص قوه مجریه است. این را هم لازم میدانم عرض کنم که بنده با اینکه معتقدم که این کار بک کار خیلی مهمی است هیچ عمل نفوذی نسبت بدولت نکرده ام که شاید اگر حرف بنده اثری داشته باشد بک طور بشود که بواسطه مذاکرات بین طرفین سر ریسمان هم برسد. بنده هیچ نوع فشاری نخواهم بدولت یا رخدومان وارد بیاورم ولی مقصود این بود که چون دو مسئله مهم در پیش است خوبست مجلس یکی دو هفته بیست روز دیگر تعطیل کند و بین جبهه از پنجم سفر پیشنهاد کرده و همان نظریات و دلایل را که پیشنهاد کنندگان در پیشنهاد ذکر کرده اند در و آخر سفر هم جمع است زیرا هم برج اسد است و هم ماه عزاداری و در هر صورت از پنجم سفر تا آخرش جمیع نظریات اهل مجلس است یعنی مقصود اکثریت حاصل میشود و هفته یک روز را هم پیشنهاد میکنم مجلس تشکیل شود.

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم که در این موضوع خیلی مذاکره شده ولی میخواهم عرض کنم که تعطیل بطوریکه در قانون اساسی نوشته شده است حتمی است. آقایان ملاحظه فرمایند هوا گرم است و واقعاً گرما طاقت فرساست و نمیتوانیم طاقت بیاوریم. حالا اگر آقای کازرونی میتوانند طاقت بیاورند بنده که نمیتوانم. بعلاوه مگر در نظر آقایان نیست که در دوره پنجم چهار روز مجلس تعطیل شد این پیشنهادی که آقای تقی زاده میفرمایند تا آن موقع هوا خنک شده است و بنده عقیده ندارم زیرا این نقض فرض است و کان میکنم همانطور که پیشنهاد شده بود

از بیستم محرم الی بیستم صفر چهل روز مجلس تعطیل شود بهتر است.

بعضی از نمایندگان - این که بگم میشود.

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای تقی زاده از پنجم صفر تا پنجم ربیع الاول آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(غلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. سایر پیشنهادها دیگر مورد ندارد.

زوار - پیشنهاد بنده رجوع به تعطیل نیست بفرمائید قرائت شود

(پیشنهاد مزبور مجدداً به شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم مدت تعطیل نمایندگان محترم از حقوق خود صرف نظر نمایند

رئیس - بفرمائید

زوار - تعطیل برای حفظ صحت نمایندگان محترم است. حقیقتاً این طور تشخیص دادیم که اگر مجلس را تعطیل نکنیم گرما ما را اذیت میکند و یکی از اصول قانون اساسی را هم اجراء کرده ایم بنابراین در اصل موضوع بنده مخالفت نکردم ولی خواهش میکنم آقایان موافقت فرمایند با این پیشنهاد بنده که شاید ما بتوانیم ثلث دواجات اشخاص بی بضاعت را از این تعطیل تأمین کنیم اگر ما حقیقتاً خودمان را نمایندگان آن توده میدانیم که بی بضاعتند و هیچ ندارند تصور میکنم آقایان باستی در این خصوص موافقت فرمایند و این طور تصور کنند که بگم وکیل نشده اند و دچار انتخابات و پروپاگانداها بوده اند. بنابراین بنده خواهش میکنم بنام سعادت یک عده که ما بتوانیم حقیقتاً آنها را از مرگ نجات بدهیم با این پیشنهاد بنده موافقت فرمایند. زیرا اگر بگم ما حقوق نگیریم اهمیتی نخواهد داشت لیکن بگمده را ما میتوانیم احیاء کنیم از این نقطه نظر بنده این پیشنهاد را کردم و اگر آقایان نمایندگان موافقت

بفرمایند بنده بگم ملت تشکر میکنم.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده میخواهم عرض کنم که این پیشنهاد غیر عادلانه است این که بنده مخالفت کرده برای این بود که رأی نمیدهند بنا بر این چرا بخود من زحمت بدهیم.

زوار - بنده بوجدان سرکار معتقد بوده که رأی میدهد روحی - بنده پیشنهاد تنفس میکنم

رئیس - مخافی ندارد؟

جمعی از نمایندگان - خیر

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و در فاصله نیم ساعت مجدداً بیست آقای دنیا نایب رئیس تشکیل گردید)

نایب رئیس - پیشنهاد آقای زوار مجدداً قرائت و رأی گرفته میشود

(مجدداً خوانده شد)

نایب رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای فیروز آبادی.

(بمحو ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که حقوق بگمها تعطیل آقایان وکلاء تخصیص داده شود بانجام حقوق دوره بنده بساختن يك مریضخانه در حضرت عبدالعظیم

نایب رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - اولاً میخواهم مسبوق کنم ذهن آقایان نمایندگان را از باب اشخاصیکه در این دهات بیرون حضرت عبدالعظیم مریض میشوند و ملتفت شوند که در بیرون شهر اشخاصی هستند که مریض میشوند و بواسطه نبودن

طبیب و بهداشتی پول و منزل در همان دهات میدانند و تلف میشوند و چه بسیاری هستند که می آیند در حیدرآباد حضرت عبدالعظیم می افتند و تلف میشوند و شاید خیلی از آقایان هم اطلاع داشته باشند. از آنطرف هم يك حقوقی است مال خود ملت آقایان وکلاء بزرگی کنند آقایان گفتند که عموم ملت هم بدانند که غرض ما در این جا بجز اصلاحات چیز دیگری نیست این حقوق یکمهای را که ما تعطیل کرده و حقوق خود بنده که شاید شش هفت هزار تومان است اینها را بروی هم بگذرانند و آن را يك مریضخانه بسازند و بیست و پنج هزار تومان آن را هم بجهت موقوفات آن معین کنند که سالی صد نفر از این فقرا و اشخاص بی بضاعت زارع و رعیت معالجه بشود و این يك امر مهمی است و امیدوارم نظر بخشن ظنی که آقایان دارند بن پیشنهاد رد نشود و قبول فرمایند.

نایب رئیس - آقای رب کیخسرو

رب کیخسرو - بنده در حالی که تقدیس میکنم نظر آقای فیروز آبادی را ولی نمیدانم میشود بین پیشنهاد رأی داد یا نه؛ تصور بفرمائید رأی دادید حقوق اشخاص آنوقت چه صورت پیدا خواهد کرد؛ البته مال خودشان را نمکن است ولی مال دیگران را بطور میشود رأی داد و بنده تصور نمیکم اصلاً این پیشنهاد بشود رأی گرفت.

شیرازی - بنده در قسمت رأی عرض دارم استدعا میکنم تجزیه بفرمائید بکقسمت راجع بخودشن است و بکقسمت راجع بدیگران پیشنهاد میکنم تجزیه شود فیروز آبادی - این را هم قبول دارم

نایب رئیس - آقای زوار

زوار - بنده قبل از اینکه آقای شیرازی تذکر بدهند عرض میکنم حضرت آقای فیروز آبادی در دوره سوم که وکیل بودند حقوق نگرفتند و در اداره مباشرت تمرکز دارد. در این دوره هم نگرفتند و اگر نمخواستند ارزش

هفت هزار تومان حقوق خودشان بنام ملت صرف نظر نمیگردند و بنده باصراحه بکنفر نهاننده را که از شش هفت هزار تومان حقوق خود صرف نظر میکند تقدیس می کنم ...

خطیبی - گرفته اند.

زوار - خیر نگرفته اند.

فیروز آبادی - آقای لرهبان حاضرند بنده نگرفته ام.

نایب رئیس - راجع بخودشان که رأی لازم نیست آقای عراقی

عراقی - این قضیه را همانطور که فرمودند نمیگویم میشود رأی گرفت یا نه؟ بودجه را مجلس تصویب کرده است راجع بحقوق اشخاص بنده رأی بدهم حق دیگری را بمصرف دیگری برسانند بنده نمیدانم اصلاً بین چه قسم میشود رأی داد؟ این پیشنهادی که حقوق دیگری را بیک مصرفی که بیک کسی صلاح میداند برسانند این چه رأیی است! حق خودم را نمکن است همانطور که آقای فیروز آبادی را گذار کردند ولی راجع بحقوق دیگران چطور بنده میتوانم رأی بدهم. اصلاً مطرح شدن این پیشنهاد نمیدانم چه شکل میشود؟

نایب رئیس - عجاله آنچه که مطرح است این است که آیا این پیشنهاد قابل رأی هست یا نه بعضی از نمایندگان - نیست

مدرس - قابل رأی نیست. اجازه میفرمائید؟

نایب رئیس - بفرمائید

مدرس - عرض کنم این پیشنهاد قابل رأی نیست زیرا اینکه آقای فیروز آبادی میفرمایند البته آن اندازه که نسبت بخودشان است رأی کسی را نمیخواهد و خودشان مختارند ولی آن اندازه که متعلق بغير است که رأی کسی درباره اش مؤثر نیست لذا این پیشنهاد قابل رأی نیست.

فیروز آبادی - اجازه میفرمائید؟

بگذرد اما اشخاصی که دارای رتبه سه و دو هستند حقوق آنها خیلی کم است. اگر بنا بشود حقوق آنها داده نشود سبب زحمت است و همچنین حقوق نظامیان و منیه و نظمی که داده نشود سبب زحمت آن بیچاره ها است. این ملاحظه بنده پیشنهاد کرده که حقوق رتبه یک و دو و سه بضافه حقوق نظامی و فزق و آژن ... چند نفر از نمایندگان - نظامی است فزق نیست فیروز آبادی - بله. نظامی. حقوق اینها داده شود و مانعی بماند نه بودجه کل از مجلس بگذرد این جهت بنده این پیشنهاد را کرده

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده با این فلسفه که آقای فیروز آبادی در نظر دارند اگر عرض کنم ضرر این مطالب بیشتر از این است تصدیق بفرمائید. خدا شاهد است بنده حضرات عالی را تقدیس میکنم و عقیده جنابعالی را مقدس و محترم میشمارم ولی بقدری وقت مجلس را بد لاطائل بنده میگذرانم که اندازه ندارد مثلاً تعطیل میخواهند بکنند بدست تا پیشنهاد میشود که تعطیل باید صبح شود یا عصر. این معنی دارد؟! اما راجع بانکه میفرمایند حقوق رتبه دو و سه داده بشود. آقا همسایه کسی که در رتبه پنج یا شش یا هفت واقع شده است همسایه بیچاره هم عائله دارد. زن دارد، بچه دارد، نوکر دارد وقتی هم فکر میکنید می بینید خرج آن هم بارتبه سه مساوی است. همان اندازه که رتبه سه و دو معطل است رتبه پنج و شش هم معطلند. شما خیال میکنید از این حقوق دولتی آنها میتوانند سرمایه برای خودشان تهیه بکنند؟ ممکن نیست پس در واقع حقوق آنها مصارف عائله شان میشود. عائله هم که در رتبه شش و هفت هستند مثل همان عائله رتبه دو و سه است. چه فرقی مامیتوانیم این جا بگذاریم؟ پس بهتر این است که ما کمتر وقت مجلس را صرف این پیشنهادها بکنیم و سعی کنیم دونا قانون

بگذرانیم.

نایب رئیس - رأی میگیریم. پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای مدرس

بجز ذیل خوانده شد

پیشنهاد میثما. بیک دوازدهم رأی گرفته شود.

نایب رئیس - بفرمائید

مدرس - عنایت معلوم است چون فعلاً هفت هشت روز باخر ماه اول مانده است. این را تصویب میکنیم این یکماه را بگیرند بدهند و آن یکماه بعد سر بیاید پنجم بیجم الاول است و ما خدمتشان مبرسیم و دوباره تصویب می کنیم بدهند. دیگر چرا سلف تصویب کنیم؟

نایب رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - اگر رأی نمیدادیم که از پنجم صفر مجلس تعطیل شود ما هم موافقت میکردیم که یک دوازدهم کافی است ولی وقتی که رأی دادیم از پنجم صفر مجلس تعطیل شود ممکن است در ضمن تعطیل اعتباراتی دولت بخواند و مجلس هم نیست که تصویب کند پس بهتر این است که همین دو دوازدهم تصویب شود و انشاء الله بودجهها هم تصویب میشود و دیگر محتاج بان که یک دوازدهم یا دو دوازدهم تصویب کنیم نخواهیم بود.

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای مدرس

آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (عده کمی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد. تبصره پیشنهادی

آقای احتشام زاده

بعضی از نمایندگان - نیستند

نایب رئیس - تبصره پیشنهادی آقای مهدوی

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می‌نمایم تبصره ذیل ضمیمه شود :

بودجه ارزاق بیش از ماهی ده هزار تومان نباید از اول امرداد تجاوز نماید و همچنین بودجه حمل و نقل سرویس ارزاق با ملاحظه خریداری صد هزار تومان قیمت بنزین در سال بیش از چهار صد و پنجاه هزار تومان نشود .

نایب رئیس - بفرمائید .

مهدوی - بنده خوب میدانم که گفته شود بودجه ارزاق يك بودجه است که جزو بودجه دولتی نیست و بالتسبیح مال اهالی طهران و ایران دارد تفریط میشود کمیسیون محترم بودجه شش ماه در این کار اوقات صرف کرده و بالاخره بجائی رسید که بروند مطالعه کنند و بودجه ارزاق را دوباره بیاورند ولی متأسفانه این کار نشد . بعد از اینکه در کمیسیون آن داد و فریادها شد و در مجلس بعضی از آقایان اظهاراتی کردند معذک باز بنده میشنوم ناهار اداره ارزاق که سالی نه هزار و شصت تومان بوده باقی است از بنده در خیابان های شهر که راه میروم می بینم که جوانهای خیلی شیک که بید نوی خیابان راه بروند با اتومبیلهای اداره ارزاق که مال مملکت و مال آن بیوه زنها است دارند حرکت میکنند و هیچ توجهی به حرفهای کمیسیون بودجه نشده است . آیا کمیسیون بودجه همه اش نامربوط گفته؟! نه هزار و هشتصد تومان ناهار اداره ارزاق معنی ندارد . اداره ارزاق ناهار میخواهد چه بکند؟ این است که برای اینکه يك فشاری باشد که وزارت عمالیه راجع با اداره ارزاق در ظرف چند روز این کار را انجام بدهد و مثل آن اعتبار يك دوازدهم اولی که بر حسب پیشنهاد آقای مدرس قرار شد که دولت برود يك ترتیبی بدهد و متأسفانه هیچ ترتیبی داده نشد و اگر بخوام عرض کنم که در ولایات باسم جزاری یا حراری تریاک که متأسفانه نمیدانم لغتش چیست ...

یک نفر از نمایندگان - جزاری

مهدوی - و اصلاً شاید صحیح هم نباشد . باسم

جزاری تریاک چه ضرر هائی بدولت و رعیت وارد شده است محتاج به يك شرح مفصلي است لهذا بنده این پیشنهاد را کرده برای اینکه ترتیبی در آن مسئله داده شود و اگر ما این تبصره را بنویسیم بقین دارم در ظرف ده روز رئیس کل مالیه و وزیر مالیه تقاضا خواهند کرد که کمیسیون بودجه همه کار هایش را کنار بگذارند و مسئله ارزاق را در نظر بگیرد و بالاخره يك نتیجه عملی پیدا خواهد شد و الا با این ترتیب نتیجه نخواهد داشت قسمت دوم راجع به سرویس حمل و نقل است يك میلیون و شصت هزار تومان در سبب و پنج مخارج داشته و بالاخره بنده میخواهم حقیقتی عرض کنم زبیر اثر جدیت آقای شبروانی و کمکی که بعد ما کردیم وزیر مالیه رفت يك بودجه آورد شصت هزار تومان ولی اگر دست يك آدم محافظه کاری باشد که مقید به حفظ مال باشد که تفریط نشود شاید سیصد تومان بکند و بنده آن را هم چهار صد و پنجاه هزار تومان نوشتم که از این ماه بیش از سالی چهار صد و پنجاه هزار تومان نتواند خرج کنند ولی باین شرط که صد هزار تومان از این چهار صد هزار تومان متعلق بخريد بنزین باشد نه اینکه اداره ارزاق فردا برود يك صورت چهار صد و پنجاه هزار تومان بیاورد که آقا چون بودجه را کم کردید اتومبیل ما بنزین ندارد . خیر صد هزار تومان آن را از اداره حمل و نقل بنزین بخرد و سیصد و پنجاه هزار تومان هم خرج اتومبیل ها کند . تمام این مردمی که اتومبیل دارند چهل پنجاه تومان حقوق میدهند ولی اداره ارزاق هفتاد تومان هشتاد تومان صد تومان میدهد معذک بدست و شش هزار تومان هم بعنوان فوق العاده بخرج میآورد . بالاخره بنده تصور میکنم که در مقابل پیشنهاد آقای زوارو آقای فیروز آبادی که همه صحیح است اگر وزیر مالیه فعال پشت کار دار ما که حقیقه خودشان بیشتر صرف وقت می کنند و همیشه موافقت با خیالات ما میکنند اگر همراهی کنند با خیالات ما مرخصخانه مان هم درست می شود

کار اقتصادباستان هم درست میشود این است که بنده جداً استدعا دارم آقایان کمک کنند خود آقای وزیر مالیه هم کمک کنند که این تبصره تصویب شود

شبروانی (مقرر کمیسیون بودجه) - عرض کنم که در موضوع اداره ارزاق در چند جلسه این جا قبل از دستور يك مذاکره شد و مخصوصاً يك روز آقای احتشام زاده در این باب صحبت هائی کردند که بنده اجازه خواستم جواب عرض کنم ولی موقع بدست نیامد که از طرف کمیسیون توضیحاتی داده شود . از روز تأسیس اداره ارزاق در این مملکت بودجه اداره ارزاق نه به کمیسیون و نه به مجلس شورای ملی و نه حتی بوزارت مالیه داده نشده . وزارت مالیه هم از بودجه روز افزون اداره ارزاق اطلاع ندارد بن معنی که در سه سال یا چهار سال پیش شاید بودجه فعلی اداره ارزاق عشر این مبلغی بوده است که حالا پرداخته میشود و در ظرف چهار سال ده برابر فرق کرده کمیسیون بودجه همانطور که نماینده محترم لطفاً فرمودند باینده کمک کردند و با فشاری هائی کردند یعنی کمیسیون بودجه از موقع تشکیل تا امروز شاید صدي هفتاد و پنج قسمت وقت خود شرا صرف بودجه اداره ارزاق میکند صرف جنگ و مبارزه با اداره ارزاق میکند و بالاخره ارزاق هم کاملاً مقاومت کرده و تا امروز هنوز موفقیت حاصل نکردیم که بودجه ارزاق را درست کنیم و اداره ارزاق هم کاملاً در مقابل ما مقاومت میکند و در مقابل ما اسکاندال میکند تفتین و دسیسه کاری میکند . یعنی وقتیکه ما میگوئیم بودجه اداره ارزاق را تقلیل کنید میروند بیست و پنج نفر مفتش ماهی دوازده تومانی را از کار خارج میکنند و آنها میریزند در مجلس جلو و کلاه را میگیرند و نتیجه این میشود که فرضاً یکی از رفقا میگوید آخر آقایان این بدبخت ها را چرا این طور می کنید میگوئیم ما راجع باین ها حرفی نزده ایم . اداره ارزاق يك کفیل دو نفر رئیس و چهار نفر هم معاون دارد

و مثلاً اگر یکی از اینها ناخوش شود اگر بگوئیم چرا بودجه ارزاق را بیاوردید میگویند چون معاون امروز حالش هم خورده توانستیم بیوریم . میگوئیم آقا يك معاون دیگر يك کفیل دیگر شما که خیلی دارید . نمی آورند و تا امروز موفق نشده ایم که بودجه ارزاق را بیاورند . آقای وزیر مالیه حقیقه و انصافاً از سه ماه قبل که ایشان را ما متوجه کردیم به وضعیت بودجه ارزاق خود ایشان نسبت ببا کمک هائی کردند و همینطور شخص رئیس مالیه از انصاف نباید گذشت کسی شخص دکتر میلسپو این اداره را در تحت مسؤلیت دیگری عم از ایرانی و امریکائی گذاشته که مشغول است خود رئیس کل مالیه در کمیسیون بودجه در حضور خود ما تصدیق کرد که این بودجه متناسب به وضعیت این مملکت نیست و بد است و الان مدتی است عده مفتش فرستاده در اداره ارزاق و مشغول يك کار هائی هستند همینطور وزارت عمالیه اقداماتی کرده ولی عرض کردم اداره ارزاق در تحت تأثیر آن کمپانی سابق بوده است و رئیسش هم يك امریکائی بوده است ...

بعضی از نمایندگان - حالا هم هست

مخبر - اداره ارزاق کاملاً دارد مقاومت میکنند در

مقابل وزارت مالیه و کمیسیون بودجه .

کازرون - و مجلس .

مخبر - و بنده اگر بخوام وارد در خرابی این اداره بشوم شاید سه روز باید حرف بزنم . بنده کاملاً مطالعه کرده ام در جزئیاتش از دینار و قطمیرش . از اُفت انبار بوجاری ، گونی تمام کار انتفاعی و اداری ، تمام اینها را بنده درش زحمت کشیده ام و درش کار کردم و شبها زحمت کشیدم و صورت برداشتم و همین مناسبت عرض میکنم که اداره ارزاق این مملکت ممکن است با عشر بودجه فعلی اداره بشود و يك عابدی سرشاری هم با این روبه که الان دارند برای دولت میشود تهیه کرد یعنی با این قیمتی که الان نان را میفروشند . بنده اینجا در مقابل ملت تعهد میکنم که اداره ارزاق . با عشر بودجه فعلی اداره میشود و

بایدی هم برای مملکت تهیه میشود این وضعیت اداره ارزاق است
 لازم است عرض کنم يك اداره دیگری هم هست که نظیر اداره
 ارزاق است و آن اداره طرق است که يك اداره خودسری است
 و در تحت تأثیر رئیس امریکائی خودش که اکنون هیچ در
 تحت نظارت و دیسپلین نیامده و خراب تر از آن اداره
 است. این دو اداره اصلاً بودجه اش به مجلس نیامده
 پیشنهاد نمیندند محترم البته صحیح است زیرا انکار
 بدیهات را نمی توان کرد. لیکن بنده نمیدانم حضور
 می توانیم این پیشنهاد را به دو دوازدهم و به بودجه
 مملکتی ارتباط دهیم. مگر اینکه يك پیشنهادی تهیه
 شود که مربوط بکنند یعنی گفته شود که
 دو دوازدهم شامل اداره ارزاق و طرق هم خواهد
 شد و لا چون بودجه این دو اداره شامل بودجه مملکتی
 نیست از این جهت این پیشنهاد ایشان به عقیده بنده
 موردی ندارد. خوب است يك پیشنهاد یا يك طرحی با
 توافق نظر دولت تهیه شود که تکلیف این دو اداره را
 تعیین کند. بنده اینجا صراحتاً عرض میکنم که اداره
 ارزاق متمرد است. بودجه اش هم جزو بودجه مملکتی
 نیست و باید يك فکر اساسی کرد. از این جهت بنده نمیتوانم
 این پیشنهاد را حالا قبول کنم.

مهدوی - اجازه میفرمائید؟ در عرایض بنده سوء
 تفاهم شده
 وزیر مالیه - پیشنهاد آقای مهدوی و توضیحاتی که
 مخبر محترم کمیسیون بودجه بیان کردند هر دو بعقیده بنده
 از نقطه نظر توضیح معایب گذشته اداره ارزاق و اصلاحاتی
 که لازم است بموقع و بجا است. ولی همانطوری که آقای
 شیروانی در ختام مذاکراتشان گفتند این مسئله با دو
 دوازدهم هیچ ارتباطی ندارد. اگر آقای مهدوی لطف
 بفرمایند و این پیشنهاد خودشان را مسترد بفرمایند و
 اگر آقایان نمایندگان محترم باین پیشنهاد رأی بدهند
 نتیجه این میشود که اصلاً معلوم نمیشود که بالاخره این
 مؤسسه که موجود است و نان شهر طهران را اداره

میکند نمیتواند تکلیفش چه خواهد شد. و اسباب زحمت
 خواهد شد در صورتی که هیچ ارتباطی هم باین دوازدهم
 ندارد فقط از نقطه نظر تقابل ممکن است مؤثر باشد
 و الا بودجه اداره ارزاق از عایدات دودوازدهم داده
 نمیشود. اکنون این طور بوده. ولی همانطوری که
 حالا اظهار شد با این بودجه که ما داریم تهیه میکنیم
 در آتیه بودجه اداره ارزاق هم جزو بودجهها خواهد بود
 و معمول بودجه کل مملکتی خواهد شد و محل پرداخت آنرا
 هم از عوائد مملکتی قرار نخواهیم داد زیرا ترتیب
 اداره شدن ارزاق مطابق سابقه که داشته در قانون بودجه
 ۱۳۰۴ رأی داده شده است. فقط تأثیری که در عوائد
 مملکتی میکنند از نظر مساعده ها است یعنی مساعده
 هائی که قانون بودجه ۱۳۰۴ مقید کرده بود که تا
 آخر سال باید پرداخته شود و بواسطه يك پیش آمد
 هائی داده نشده. و الا هیچ ارتباط مستقیمی با دو دوازدهم
 ندارد. این ملاحظه حالا که هم کمیسیون بودجه و هم
 خود بنده و هم نمایندگان نمایندگان این قضیه توجه دارند
 و مطلب در راه اصلاح است به عقیده بنده خوب است
 آقای مهدوی لطف بفرمایند و این پیشنهادشان را پس
 بگیرند و در بودجه تصویبی اداره ارزاق که به کمیسیون
 بودجه خواهد آمد و با آن توضیحی که خود بنده در این جا
 میدهم این نظرشان تأمین خواهد شد. گرچه آقای
 مخبر قدری بی اطمینان فرمودند و خود داری کردند از اینکه
 بفرمایند بودجه اداره ارزاق به کمیسیون آمد ولی آنطور
 که تنظیم کرده بودند کمیسیون نظریاتی داشت و بنده
 مخصوصاً با نظریات کمیسیون موافقت کردم و بنا شد برطبق همان
 نظریه بودجه جدیدی تهیه شود. این بودجه جدید
 تشکیلات اداره ارزاق را بهم میزند و يك اداره انباری
 درست خواهد شد که از حیث اداره کردن ارزاق خیلی
 سبک و سهل خواهد بود. خلاصه اینکه تشکیلات جدید
 اداره ارزاق مطابق همان تصمیمی خواهد بود که در
 کمیسیون بودجه با موافقت خود بنده گرفته شده است

بنده دستور العمل داده ام که آن بودجه را تهیه کنند
 و عنقریب هم خواهد آمد. و باز اگر در این بودجه
 هم شما دیدید يك اضافاتی هست ممکن است حذف کنید
 ولی بگذارید کار از روی ترتیبات و اصول درست شود
 و الا تولید زحمت خواهد شد. ماهه باشد در عینش
 موافقم ولی حالا نمیدانم که این پیشنهاد و بنصره
 را پس بگیرد زیرا وقت خیلی کم است و هوا گرم
 است. و نظریه شما البته در موقعش تأمین خواهد شد.
 مهدوی - چون سوء تفاهمی در عرض بنده شده
 لازم است توضیحی عرض کنم

یک نفر از نمایندگان - توضیح در این جا موردی
 ندارد.
 مهدوی - چون سوء تفاهم شده است لازم است عرض کنم که بنده
 میدانستم بودجه اداره ارزاق جزو بودجه مملکتی نیست ولی يك
 جائی که پنج میلیون و نیم بخودی خود مقروض میشود
 باید برایش يك فکر حساسی کرد.
 وزیر مالیه - این تقصیر اداره ارزاق نیست. تقصیر
 آنکسی است که این پول را داده.
 مهدوی - بنده پیشنهاد را مسترد میدارم مشروط
 بر اینکه تا يك دوازدهم جدیدی که به مجلس میآید
 حضرت والا جد بفرمایند که تکلیف این اداره مستقل
 را معلوم کنند زیرا بالاخره چیزی که داده میشود و
 خرج میشود مال مملکت است.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای فرهمند.
 (شرح آتی خوانده شد)
 بنده بنصره ذیل را پیشنهاد میکنم.
 دولت مجاز است حقوق اعضاء و اجزاء جزء
 وزارت خاها را نصف در پانزدهم ماه و نصف دیگر را
 در آخر ماه بپردازند.
 نایب رئیس - آقای فرهمند.
 مخبر فرهمند - بنده با اینکه اطمینان ندارم که این
 پیشنهاد بنده قابل توجه شود ولی ناگزیرم که توضیح

عرض کنم. البته آقایان مستحضری که حقوق يك قسمت
 از اعضاء جزء وزارت خاها خیلی کم و از هشت تومان
 و نه تومان شروع میشود و غالباً به اشل نمیرسد و بعلاوه
 حقوقشان هم در آخر ماه پرداخته نمیشود و در ظرف
 چهل یا پنجاه روز داده میشود در صورتیکه يك مستخدم جزء
 این اندازه استطاعت ندارد که پنجاه روز تحمل کند بدون اینکه
 به حقوق داده شود. و با حقوق کم مجبور است که تمام
 آثایه خودش را در بانکهای رهنی بگذارد و تومانی پنج
 شاهی دهشاهی استقراض کند و پس از سه ماه ناچار
 است يك مقدار از حقوقش را در مقابل فرع قرضش
 بدهد. از این جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم.

وزیر مالیه - اگر مقصود بنده محترم این است که
 مجلس این اجازه را بطور قطع بدولت بدهد یعنی اعم از
 اینکه اعتبار تصویب شده باشد یا نشده باشد دولت حق
 دارد حقوق اجزاء جزء را در هر پانزده روز به پانزده
 روز بپردازد این يك مسئله خیلی خوبی است که اسباب
 ترفیه حال مستخدمین جزء است. و بنده هم شخصاً
 موافقم میدانم نظر کمیسیون بودجه چیست آیا مخبر
 موافقت میکنند بانه؟ ولی اگر مقصود چیز دیگری است
 که بنده میدانم خوب است توضیح بدهند عبارت ماده مافی
 بآن مقصودیکه بنده عرض کرده نیست. اگر مقصود آن
 همانست که بنده عرض کرده ممکن است به آقای مخبر
 کمیسیون مراجعه کنید و در پیشنهاد اصلاحی بشود.
 اگر مقصود این است بنده موافقم.

مخبر - عرض میکنم ظاهراً مقصود همین است. آقای
 دادگرم عین همین پیشنهاد را تهیه فرموده بودند که
 تقدیم کنند خود بنده هم اساساً موافقم. منظور همین
 است که دولت انتظار تصویب بودجه تا يك دوازدهم را
 راجع باجاء جزء؛ سرایدار و فرانس نداشته باشد سابقاً
 هم همینطور بوده است که حقوق اجزاء جزء وزارتخانهها
 هر پانزده روز به پانزده روز از طرف دولت داده میشد
 و انتظار هم نمیکشیدند که يك دوازدهم دودوازدهم بگذرد

و همان طوری که فرمودند با وضعیت کنونی و جریان فعلی وزارتخانهها امروز که مایک دوازدهم را تصویب کنیم نادر سه ماه دیگر هم حقوق داده نخواهد شد. زیرا تا سیر اداری را تکمیل کنند در سه ماه طول دارد تا حقوق بگیرند و بدیهی است بکنفر عضو که هشت نه تومان حقوق دارد نمیتواند تأمل کند و تصور می کنم مقصود ایشان همین باشد و باینکه خیال میکنم پیشنهادشان هم وافی مقصود هست معیناً خوب است پیشنهادشان را به بنده لطف کنند تا ببینم

نایب رئیس - آقای روحی پیشنهاد جنابعالی هم قرائت بشود؟

روحی - بلی

(شرح ذیل قرائت شد)

بنده بر پیشنهاد آقای فرمند علاوه میکنم که کلیه اشخاصیکه بدون رتبه حقوق میگیرند اعم از آژان و اجزاء اداری و غیره

روحی - عرض میکنم یک مرتبه دیگر هم بنده پیشنهاد کردم که کلیه اشخاصیکه دون رتبه حقوق میگیرند از قبیل آژانها و مستخدمین جزء و مخصوصاً آژانها که هم آقایان میدانند چه وظیفه سنگینی را در این مملکت انجام میدهند حالا که اضافه حقوق داده نمی شود لااقل بازده روز به بازده روز حقوق به آنها داده شود.

مخبر - بنده گمان میکنم که پیشنهاد آقای فرمند شامل همه مستخدمین جزء میشود و نظریه آقای روحی را تأمین میکند

(پیشنهاد آقای فرمند که از طرف آقای مخبر اصلاح شده بود مجدداً بشرح ذیل خوانده شد)

بنده تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم دولت مجاز است هر ماه حقوق مستخدمین جزء دولتی را نصف در بازدهم و نصف دیگر در آخر هر ماه بردارند.

مسئله هیچ مخالف با قانون اساسی نیست. زیرا کاملاً بر طبق نظریه و مطابق رأی مجلس است منتها اگر يك وقتی در جریان کار يك بودجه آمد و حقوق مستخدمین جزء تغییر کرد کم شد یا مثلاً عده شان تقلیل پیدا کرد قطعاً در تبصره مؤثر خواهد بود.

نایب رئیس - مقصود پیشنهاد کننده هم این بوده است که پس از تصویب مجلس باشد.

عراقی - بدون تصویب مجلس نمیشود.

مخبر - بنده نمیدانم مقصود از تصویب مجلس چیست مقصود از تصویب مجلس رأی دادن اکثریت است يك موضوعی مثلاً اگر بهمین تبصره که بنده قبول کردم (که حقوق مستخدمین جزء را تا آخر سال ۱۳۰۶

وزارت مالیه بازده روز بپردازد) رأی بدهد همین تصویب مجلس شورای ملی است و البته مطاع است و اگر هم رأی نداد حکم این را دارد که مجلس تصویب نکرده. مقصود این است که اگر باین تبصره رأی داده شد مجلس شورای ملی تصویب کرده است که باین مستخدمین تا آخر سال استثنائاً بدون اینکه منتظر تصویب يك دوازدهم باشند حقوق داده شود.

جمعی از نمایندگان - رأی بگیرد.

مخبر - اول باید به ماده رأی گرفت.

نایب رئیس - پیشنهاد شاهزاده محمد ولی میرزا (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم قوای نامبشیه مملکت لشکری، امنیه، نظمیه و اعضاء کمرکات در تمام سرحدات مادامی که بودجه کل مملکتی بتصویب رسیده است همه ماهه از قرار يك دوازدهم برداشته شود.

(همهمه نمایندگان)

مدرس - چرا.

محمد ولی میرزا - توضیح باید بدهم.

مدرس - بنده پیشنهاد ختم جلسه میکنم.

نایب رئیس - آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - قسمت عمده نظر بنده در پیشنهاد آقای فرمند تأمین شده و بنده هم قبلاً این تبصره را عرض کرده بودم مسئله در این است که آقایان دقیق نمیشوند. اگر بروند و تحقیقات بیشتری بکنند و در صورت و آقایانی که در وزارت مالیه موجود است تجسس و تعمق بکنند تا وقت مسبوق خواهند شد که این اصول يك دوازدهم که ما باین شکل تصویب میکنیم بچند اندازه در سال ضرر مالی و به دی برای مملکت و مرده دارد. مطالب را بطور اصول تشریحی گفتن دره را علاج نمیکند بنده عرض میکنم که این اصول مسئله قند و شکر و بن

المخاضراتی که ما داریم در سال متجاوز از پنج کرور فاجع میشود.

عضی از نمایندگان - (با همهمه) چه ربطی بین موضوع دارد!

محمد ولی میرزا - بنده خودم اطلاع دارم که در سواحل و بنادر بواسطه فلات مأمور گمرک و فلات مأمور سرحدی که ماهی بیست تومان، بیست و دو تومان حقوق دارد و بواسطه اینکه همین حقوق جزئی که ما دون اشل است از نقطه نظر بطوء تصویب و بطوء جریان کار دو ماه سه ماه عقب می افتند و آنها نمیرسد ممکن نیست با کمال صداقت خدمت کنند و وظائف خودشان را صحیحاً انجام بدهند. ما باید مسائل را از نقطه نظر عملی بودن حساب کنیم و نه بدینیم که با این ترتیب تا چه اندازه ضرر است.

بنده عرض میکنم وقتی ما يك چیزی را تصویب کنیم این در واقع اشکالی ندارد زیرا حقوق است که ما خودمان تصویب کرده ایم وقتی ندادیم نمیدهند وقتی هم تصویب کردیم اشکالی ندارد.

(در این موقع عده از نمایندگان از مجلس خارج شدند)

نایب رئیس - آقای آفا سید یعقوب

آقای فرمند تأمین شده و بنده هم قبلاً این تبصره را عرض کرده بودم مسئله در این است که آقایان دقیق نمیشوند. اگر بروند و تحقیقات بیشتری بکنند و در صورت و آقایانی که در وزارت مالیه موجود است تجسس و تعمق بکنند تا وقت مسبوق خواهند شد که این اصول يك دوازدهم که ما باین شکل تصویب میکنیم بچند اندازه در سال ضرر مالی و به دی برای مملکت و مرده دارد. مطالب را بطور اصول تشریحی گفتن دره را علاج نمیکند بنده عرض میکنم که این اصول مسئله قند و شکر و بن

المخاضراتی که ما داریم در سال متجاوز از پنج کرور فاجع میشود.

عضی از نمایندگان - (با همهمه) چه ربطی بین موضوع دارد!

محمد ولی میرزا - بنده خودم اطلاع دارم که در سواحل و بنادر بواسطه فلات مأمور گمرک و فلات مأمور سرحدی که ماهی بیست تومان، بیست و دو تومان حقوق دارد و بواسطه اینکه همین حقوق جزئی که ما دون اشل است از نقطه نظر بطوء تصویب و بطوء جریان کار دو ماه سه ماه عقب می افتند و آنها نمیرسد ممکن نیست با کمال صداقت خدمت کنند و وظائف خودشان را صحیحاً انجام بدهند. ما باید مسائل را از نقطه نظر عملی بودن حساب کنیم و نه بدینیم که با این ترتیب تا چه اندازه ضرر است.

بنده عرض میکنم وقتی ما يك چیزی را تصویب کنیم این در واقع اشکالی ندارد زیرا حقوق است که ما خودمان تصویب کرده ایم وقتی ندادیم نمیدهند وقتی هم تصویب کردیم اشکالی ندارد.

(در این موقع عده از نمایندگان از مجلس خارج شدند)

نایب رئیس - آقای آفا سید یعقوب

آقای سید یعقوب - عقیده بنده است که شاهزاده محمد ولی میرزا بیک کاری کردند که مجلس را از اکثریت انداختند. ما این جا سعی کردیم که این بیک دوازدهم بگذرد و تصویب شود. آقا هم باین وضع ازین رفت. و باین ترتیب خورده خورده پس فردا رأی میگیریم که اصلاً بودجه لازم نیست. بنده با پیشنهاد آقای فرهمند هم مخالفم اگر بنا باشد که ما این طور رأی ها بدهیم تا آخر دوره باید معطل بمانیم. بنده مخصوصاً عرض میکنم که نهام بودجه ها و تصویبات مالی و همه مسائل باید بیاید در کمیسیون بودجه در مجلس و از این جا هم بورقه بگذرد و تصویب شود. بنده جداً مخالفم که ما این حق خودمان را از دست بدهیم.

بعضی از نمایندگان - صحیح است.

آقای سید یعقوب - بنده با آقای شیروانی مخبر کمیسیون بودجه هم که پیشنهاد را قبول کردند مخالفم. و رأی نخواهم داد. این ترتیب معنی ندارد یعنی چه! امروز این آقا پیشنهاد میکند که اعضاء جزء خارج شوند. دیگری پیشنهاد می کند نظمی استثناء شود. فردا آن آقا میگوید معارف هم خارج شود. همینطور همه کم کم خارج و استثناء میشوند آنوقت علی می ماند و حوضش. و فقط چیزی که برای ما باقی خواهد ماند آمدن مجلس است و گرما خوردن و این هیچ خوب نیست مخبر - اجازه میفرمائید جواب عرض کنم شریعت زاده - بنده اخطار دارم.

نایب رئیس - بفرمائید.

شریعت زاده - چون این پیشنهاد حاکی از این است که قبل از تصویب مجلس شورای ملی مطابق وضعیاتی که پیش میآید رجوعی پرداخته شود و این مخالف قانون اساسی است از این جهت قابل رأی گرفتن هم نیست.

مخبر - عرض میکنم در پیشنهاد اولی که آقای آقا سید یعقوب به بنده تعرض فرمودند که چرا قبول کردم

تصویب میکنید همان حقوق و بودجه سنه ۱۳۰۴ را تصویب میکنید و اضافه بکسی نمیدهید در صورتی که بعضی از اعضاء حقاً استحقاق اضافه را ممکن است پیدا کرده باشند ولی با این ترتیب بانها داده نمیشود. پس اصل بیک دوازدهم بصالح مملکت است چیزی که ممکن است ضرر بمالیه مملکت زند همان بطوء جریان مالیه است. بطوریکه شما که امروز این بودجه را تصویب می کنید دو ماه دیگر ممکن است حقوق بدهند. و این هم مربوط بخزانی وزارت مالیه است و جبهه المله های ما اینقدر سنک از ازا بسینه میزنند شما خوبست جلو این خرابی و این بطوء جریان را بگریبید نایب رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است عده هم برای مذاکره و رأی کافی نیست.

بعضی از نمایندگان - خوبست قدری تأمل بفرمائید

تا آقایان تشریف بیاورند.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای تقی زاده.

(بمضمون آتی قرائت شد)

پیشنهاد می کنم هر وقت دوازدهم در مجلس تصویب شد کتباً و نا کتباً امر داده شود حقوق مستخدمین جزء که درون رتبه هستند در تمام مملکت فوراً منتهی تا سه روز پرداخته شود.

نایب رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - نظری که بنده دارم نظر اساسی و کلی است و شاید قابل بحث باشد. بعضی از آقایان شاید نظرشان این باشد که این پیشنهاد مخالف قانون اساسی نیست. ولی بنده نظرم این است که مخالف است در این صورت عیبی ندارد که در خود مطلب قدری بحث شود. آقای مخبر کمیسیون اظهار کردند که عمده مسئله و خرابی در بطوء جریان است. اگر مقصود این است بنده پیشنهاد کردم همان روزی که بیک دوازدهم تصویب میشود در تمام مملکت امر داده شود که حقوق مستخدمین جزء را منتهی در ظرف سه روز

بپردازند. اما در اصل مسئله بدون اینکه بنده بخوام جواب آنچیز هائی که از من موضوع خارج است بدهم لازم است عرض کنم بالاخره بیک روزی باید این مسئله را در مجلس بحث کرد. بعضی از آقایان همچو تصور میکنند که مجلس همه حقوق را دارد و هر چه رأی داد و تصویب کرد همان رأی مجلس است ولو اینکه رأی بدهد که دولت از حالا تا پنجسال دیگر می تواند صد دویست تا اعتبار بدهد بدون اینکه آن امتیازات به مجلس بیاید یا اینکه مجلس رأی بدهد که صد دویست تا اعتبار دولت می تواند بدون اطلاع مجلس بدهد. یا اینکه دولت می تواند فلان کار را بکند. خیر به عقیده بنده این طور نیست و آنچه که محتاج به تصویب مجلس یعنی در هر دفعه منحصرأ باید به تصویب مجلس برسد. مجلس نمی تواند این را هم برای یک مدتی مثلاً از حالا تا ده ماه دیگر اجازه بدهد که هر وقت میخواهند پول بدهند و بگویند مجلس رأی داده است. این ترتیب مخالف اصل صدم متمم قانون اساسی است که مینویسد هیچ چیزی به خزانه دولت حواله نمیشود مگر بموجب قانون و قانون آن است که فی المجلس به آن موضوع رأی داده شود و تصویب شود.

نایب رئیس - آقای باستانی

باستانی - بنده خیال میکنم يك سوء تفاهمی شده. مقصود این است حقوق مستخدمین جزء یعنی همانهایی که در بودجه ۱۳۰۴ تصویب شده است و اگر در لوائح اضافی هم بیک چیز هائی تصویب شده است و اضافه شده است بر بودجه سیصد و چهارم و بعد هم هر قدر علیحده تصویب کنیم اضافه میشود و مطابق آن تصویبات حالا ما اجازه میدهیم برای اینکه بیک قدری زود تر پرداخته شود و این اجازه برای تاریخ پرداختش است و ممکن است قید شود بعنوان مساعده ولی میترسم در وزارت مالیه بیک اداره هم برای این کار درست کنند و میزها و مستخدمین فوق العاده پیدا کنند از اینجهت

عرض نکردم و الا عرض می‌کردم اضافه شود به عنوان مساعده بدهند و در آخر ماه حساب کنند ولیست کلی را به بندند و این اجازه را که می‌دهیم منافاتی با تصویب مجلس ندارد، هر مستخدم جزئی که ده تومان حقوق دارد دیگر احتیاج ندارد هر دفعه بیايد بتصویب مجلس برسد یکمرتبه رأی می‌دهیم در ۱۳۰۶ مستخدمینی که ده تومان، پانزده تومان، شانزده تومان در فلان وزارتخانه حقوق می‌گیرند حقوق آنها پرداخته شود. حقوق مستخدمین را تصویب کرده ایم حالا اجازه می‌دهیم که بترتیب خاصی پرداخت کنند.

بعضی از نمایندگان - رأی بگیرید.
نایب رئیس - عده کافی نیست.
حاج شیخ بیات - بنده پیشنهاد می‌کنم جلسه ختم شود.

بعضی از نمایندگان - تأمل کنید حالا آقایان می‌ایند نایب رئیس - عده برای مذاکره و رأی کافی نیست جلسه را ختم می‌کنیم. جلسه آتیه روز سه شنبه چهار ساعت قبل از ظهر. دستور هم بقیه دو دوازدهم و لایحه سیم کشی

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

تصمیم جلسه ۲۵ تیرماه ۱۳۰۶ راجع به تعطیل جلسات مجلس

مجلس شورای ملی در جلسه ۲۵ تیرماه ۱۳۰۶ به تعطیل يك ماهه مجلس شورای ملی از تاریخ ۵ صفرالمظفر الی

۵ ربیع الثانی ۱۳۴۶ رأی داده است

تصمیم فوق در جلسه بیست و پنجم تیرماه یکهزار و سیصد و شش شمسی تصویب شده است

رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا